

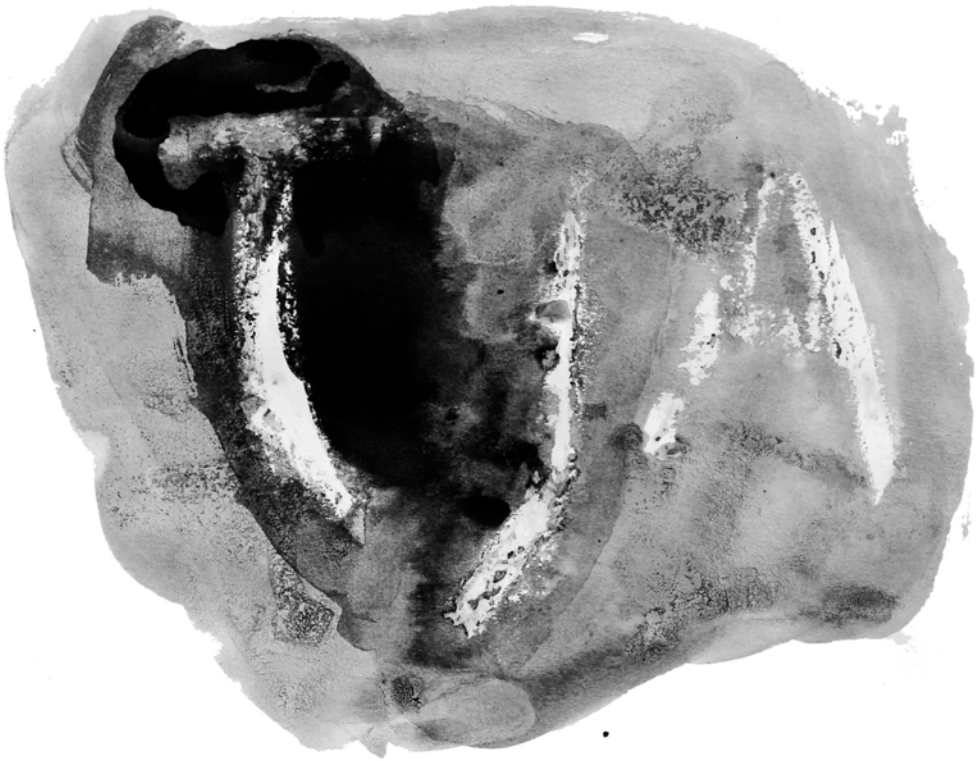
RAD #7 NORSK RETORIKK

Julie Lillelien Porter
Steinar Bøyum
Maia Urstad
Ellen Røed
Trond Søbstad
Trine Falch
Berit Kristoffersen
Jens E. Kjeldsen
Signe Lidén
Siri Austeen
Margrethe Brekke
Kristin Tårnes
Cecilia Johnsson
HC Gilje
Hilde M. Methi
Joar Nango
Kristin Taarnesvik
Bo Krister Wallström
Mona Solhaug
Margrethe Pettersen
Geir Backe Altern
Cecilie Bjørgås Jordheim
Geir Tore Holm
Vilde Salhus Røed
Leif Christian Jensen
Amund Sjølie Sveen
Morten Strøksnes
Gabriel Kvendseth
El Draco
Magnhild Øen Nordahl
Ebba Moi
Rita Marhaug
Apichaya Wanthiang
Anja Ulset
Lisa Him-Jensen
Arne Skaug Olsen
Toril Johannessen
Farida Nilsen
Bjørn Mortensen
Jonas Ib F. H. Jensen
Åse Løvgren
Morten Torgersrud
Silje Figenschou Thoresen
Yngve Pedersen
Sissel Lillebostad
Arne Rygg
Heidi Nikolaisen
Ane Hjort Guttu
Anne Szefer Karlsen
Søssa Jørgensen
Veronica Rebecca Johansen-Olsson

NORSK RETORIKK startet med et opprop til forskere, kunstnere, filosofer, skribenter og andre meningsbærere. Vi inviterte bidragsyterene over til å sende oss materiale til en retorisk manual, NORSK RETORIKK. Oppropet ble sendt ut grunnet en opplevelse av å ha vokst opp i en retorisk villedende kultur.

Leseren oppfordres til å kopiere den opp på en lokal institusjon og spre videre i sitt faxnettverk eller ved bruk av internettet. NORSK RETORIKK finnes også som digital kopi ved forespørsel.

Rad er en serie hendelser satt sammen av Espen Sommer Eide og Anne Marthe Dyvi for BEK / Bergen senter for elektronisk kunst. Rad#7 er støttet av Bergen Kommune.

AS Norges boringsaltruisme

Hva skjer med «miljø- og klimaproblemet» når det smidig og nesten umerkelig snakkes i takt med statens og oljeindustriens interesser? Hvilke utslag får det at vi i Norge ikke da ser at petroleumsproduksjonen er en del av klimaproblemet, men tvert imot som en viktig del av løsningen? Klima- og miljøproblemene er fanget i en politisk retorikk. Dette har skjedd over mange år og ser ut til å være vanskelig å komme ut av. For å bedre kunne forstå denne utviklingen og dens bakgrunn har vi laget en kortfattet og forenklet oversikt. Vi starter i nord for å vise hvordan Russland har fungert som nyttig idiot for et oppblåst norsk selvbilde. Det er dette selvbildet som har gjort det vi kan kalle norsk, global boringsaltruisme mulig. Det er også dette oppblåste selvbildet som holder norske politikere i komfortsonen når de snakker om Norge som en verdensledende miljønasjon og global problemløser med verdens reneste teknologi – og intensjoner.

Boring for miljø, før Russland

Med den økte oppmerksomheten omkring miljøproblemer globalt, og bilateralt vis-à-vis Russland, har det i løpet av det siste tiåret trått fram en overraskende, enhetlig, nærmest uproblematisert forestilling og enighet i det norske politiske ordskiftet om at vi må «bore for miljøets skyld». Plottet kan sammenfattes på følgende måte: «Russerne er allerede i gang i Barentshavet. De har en tvilsom innstilling til miljøet. Vi (Norge) må hjelpe dem med å sette riktige miljøstandarder i Barentshavet». Her dreier det seg om framveksten av en måte å resonnere på som trekker på identiteter og (kollektive) forståelser som virker å være dypt forankret i en form for felles norsk mentalitet som smaker av «det er typisk norsk å være god», og ditto «typisk russisk å være dårlig».

I den norske petroleumsdebatten er det ikke vanskelig å identifisere Norge som en «miljøvennlig problemløser med verdens beste teknologi», mens russerne som regel innehar rollen som «et fattig, miljøskadet land med en stor appetitt på kapital».

Miljøargumentene har altså fått fotfeste og resonans som begrunnelse *for* at Norge så raskt som mulig burde komme i gang i Barentshavet (inkludert iskanten). Det vil si at miljøbevegelsens argumenter blir feid av banen ved at hele miljøresonnementet settes på hodet, slik at det etter hvert er blitt et sentralt argument nettopp *for* boring. Bærebjelken i miljøargumentasjonen som går ut på å verne havområder mot olje- og gassaktivitet har rett og slett blitt «kuppet» eller det vi kaller kooptert, hvor resultatet er at det blir presentert det som god miljøpolitikk å drive norsk petroleumsutvinning. Mens iskanten politiseres og skyves nordover av politikerne, følger nye leteblokker etter. ”Det er ingen grunn til å stoppe nå. Norges

grenser slutter nesten helt opp mot Nordpolen" sa den forrige olje- og energiministeren Ola Borten Moe til Dagens Næringsliv i 2012.

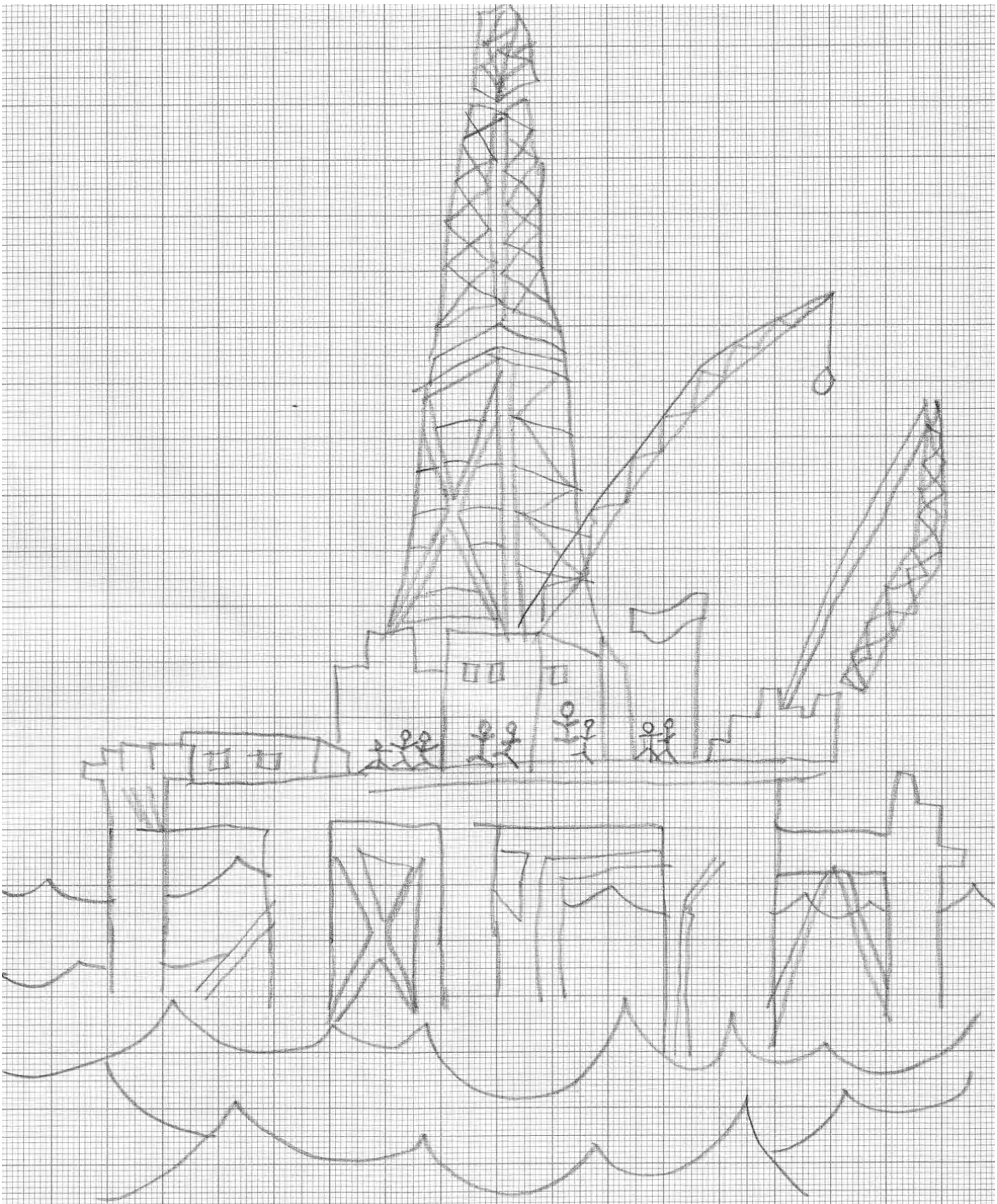
Norske oljefelt er bra for klima

Men det stopper ikke i Barentshavet. Den norske boring for miljøet-logikken har «gone global» de siste årene: Klimaproblemet kan nemlig også løses med økt olje-og gassvirksomhet dersom Norge spiller en av hovedrollene. For økt olje- og gassvirksomhet i arktiske områder blir ikke lenger rammet inn som enten et regionalt eller et nasjonalt spørsmål: Det er et globalt anliggende, fordi verden stadig trenger (mer) olje og gass for å fungere. Kritikk møtes med svar som at Norge har langt lavere utslipp fra produksjon av nye felt enn de vi sammenlikner oss med, at Norge har de høyeste miljøstandardene og borer med den beste teknologien. Også i et *globalt* klimaperspektiv blir det derfor bedre at vi utvinner olje og gass, enn at noen andre gjør det etter lavere standarder og med større miljøbelastning. Med et slikt resonnement borer Norge ikke lenger kun for Russland og et grønnere miljø, men for å redde hele planeten fra klimaendringene. Men det er mer. Den norske «boringsaltruismen» stopper nemlig ikke med dette.

Boring for verdens fattige

Verdens fattige bør visst også håpe på norsk boring. Statsminister Jens Stoltenberg argumenter i boka til Kjetil Alstadheim *Klimaparadokset* (utkom i 2010) for at Norge skal utvinne energi i solidaritet med utviklingsland. Følger vi Stoltenberg som eksempel, bidrar boring i nord til utslippsreduksjoner i et globalt perspektiv (som klimatiltak) og til utvikling i det globale sør. Her kuppes utviklingslandenes resonnement i klimaforhandlingene som går ut på at det er de utviklede, vestlige landene som må redusere sine klimagassutslipp for at utviklingsland skal ha et tilstrekkelig rom i atmosfæren til å slippe ut CO_2. «Boring for det globale sør»- logikken er omtrent som følger: «Utslipp kan og bør kuttes andre steder, og Norge bør opprettholde produksjonsnivået ved å utvinne nye felter i nord for å skape økonomisk vekst i det globale sør». Dette bidrar til å opprettholde Norges legitimitet som en av de store og absolutt reneste leverandørene av knappe, strategiske ressurser i verden. Og kanskje enda viktigere: Det bidrar også til å opprettholde det nasjonale selvbildet som en liten og unik, men samtidig stor global aktør som kan og bør utgjøre en forskjell.

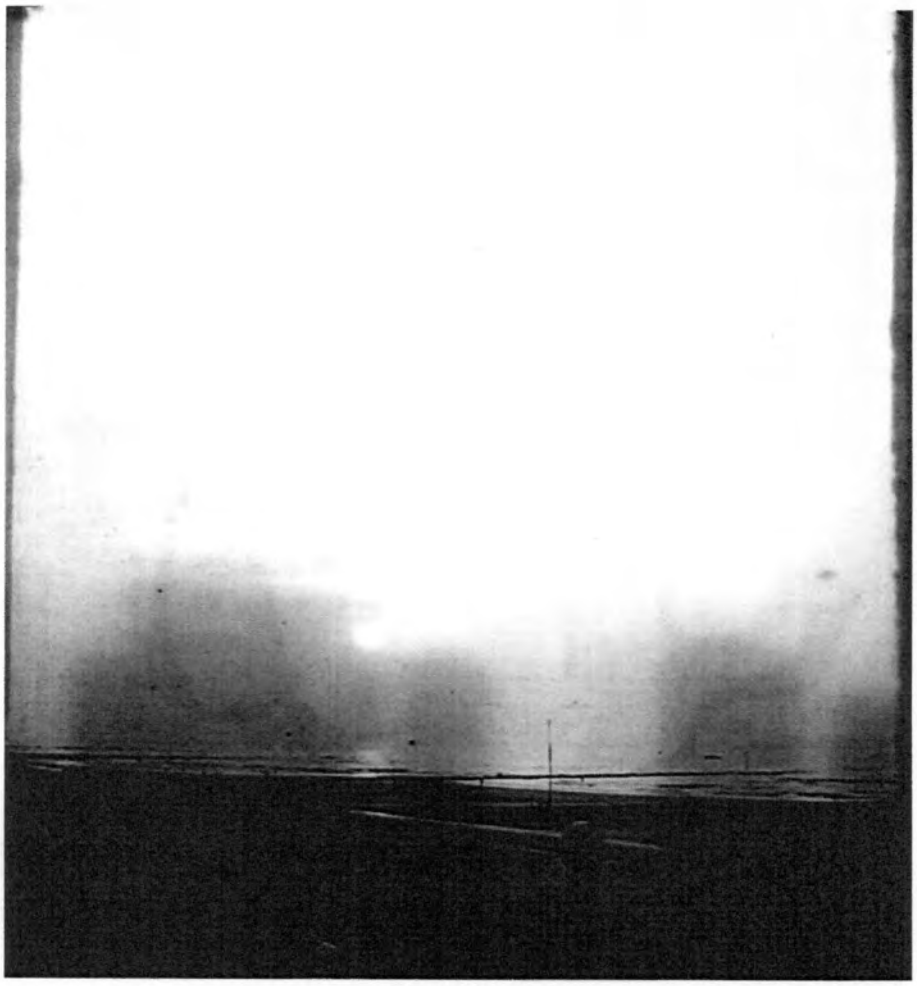
Så lenge vi kan være enige om at vi ikke først og fremst er oss selv nok, men borer mest for *miljøet*, *klimaet*, *global utvikling* (eller noe annet prisverdig), er den nasjonale motsetningen i det å være en petroleumsdrevet miljønasjon til å leve med. For klimaet, verdens fattigste og alle oss andre, er dette dårlige nyheter.

I PAKT MED FRAMTI
DEN

Framfor alt legges det vekt på at en skal kunne kommunisere med motstanderen, ved at en stiller seg åpen overfor
ham i de rollene som ikke direkte angår saken , at en ikke tvinger han over i en rolle som fiende ved å definere han
som fientlig og opptre deretter. Dette krever at argumentasjonene hele tiden blir rettet mot sak, og at personene
holdes utenfor debatten. Dermed mister en ikke hovedspørsmålet av syne, og faktorer som personlig prestisje, som
ellers kunne hindre en forsvarlig løsning, blir holdt utenfor.
Alt som kan lede oppmerksomheten bort fra selve saken, må unngås. Dermed blir det viktig at aksjonen så langt
som overhodet råd er, reflekterer de verdiene man vil kjempe for, og at en ikke fører
inn metoder som står i strid med
det målet en vil ha fram.

Språkbruk og handlinger som er preget av en høy grad av fientlighet overfor motstanderne, er ikke egnet til
å overbevise dem som ikke har tatt standpunkt, fordi de lett vil oppfatte det som rettet mot seg selv.
Dermed blir det et spørsmål om vurdering av hva en kan vinne eller tape.

(Image: Found and scanned in Dia with sea view and collected dust traces, printed on plastic foil and rephotographed in front of window overlooking Brussels' Skyline ~~/ part of installation, someone else's life, 2009~~)

Meningsblindhet

Vi kan oppleve at ord mister mening. Hvis vi gjentar et ord høyt flere ganger, kan vi merke at meningen så å si forsvinner fra ordene. Et dikt eller en setning som før var breddfull av betydning, kan falme til "bare ord". Sammenlignet med en overveldende erfaring kan ord bli til hjelpeløse små lyder. Kan slike tilstander av meningstap ramme oss som en permanent lidelse? Da ville meningsblindhet blitt vår livsfølelse. Vi ville ikke lenger sett ord som fysiognomiske størrelser, som enheter av form og innhold. De ville vært tegn snarere enn ansikter.

Et eksempel finner vi hos Hugo von Hofmannsthal. Etter et tiår som ungt geni tørket Hofmannsthals åre inn, og tausheten overtok. Denne krisen uttrykker Hofmannsthal gjennom sitt talerør, lord Chandos, i *Et Brev* fra 1902. Her beskriver han hvordan ordene "stirrer fremmed og kaldt" på ham. Det er de stumme, jordnære og materielle ting som nå taler til ham, mens ordene, som normalt taler, er blitt stumme. I ordenes verden er det som om de "enkelte ord svømte omkring meg; de stivnet til øyne som stirret på meg og som jeg må stirre inn i igjen … Disse begreper, … jeg så deres vidunderlige forholdsspill stige opp for meg, som kunstferdige fontener som spiller med gyldne baller. Jeg kunne sveve omkring dem og se hvordan de spilte til hverandre; men det var bare med hverandre de gjorde det, og det dypeste, det personlige i min tenkning forble utelukket fra deres rekker. Blant dem kom følelsen av en fryktelig ensomhet over meg. Jeg var til mote som var jeg innesperret i en have med bare øyenløse statuer; jeg flyktet ut igjen i det fri".

Når ordene mister sine øyne, glipper forbindelsen til virkeligheten – de griper ikke lenger. Kan slik meningsblindhet også bli til en kulturell tilstand? Slike strømninger av meningsforvitring var sterke i den kulturen som Hofmannsthal var en del av, nemlig Wien rundt 1900. På samme måte som fysiske materialer gjennom langvarig slitasje kan komme i en tilstand av materialtretthet, hadde de overleverte språklige og estetiske former stivnet og begynt å gå på tomgang. Resultatet var meningstretthet. Man maktet ikke å se formene som genuint ekspressive former lenger. Følgelig forsøkte man å finne nye former som kunne fylles med ny mening.

I en slik tilstand blir vi lett ofre for filosofisk forvirring, en forvirring som har mange likhetstrekk med den "sykdommen" som Hofmannsthal var rammet av. Begreper blir problematiske og objekter for perpleksitet. Vi går oss vill i dem, makter ikke lenger å orientere oss. Ordene er på samme tid blitt oss både for nære og for fjerne. Slik forvirring blir ofte tenkt å skyldes at det er noe vi ikke vet, at vi mangler kunnskap. Men problemet er snarere at vi posisjonerer oss galt. Enten for langt fra ordene – ved å gjøre dem til vitenskapelige objekt som kan studeres utenfra. Eller vi går for nær ordene – vi stirrer på dem, som om vi bare stirret hardt nok, tenkte nok på dem, så ville det gå et lys opp for oss og vi forstod deres egentlig vesen. Begge disse posisjonene gjør at begrepene forblir [illegible]. Meningsblindhet kan bare kureres ved at vi inntar akkurat passe [illegible] til begrepene.

Gmail by Google

Norsk Retorikk 3.april

[redacted]

Alt er egentlig bra for noe

Avføring er bra for mikroorganismer

Mikroorganismer er bra for planter

Planter er bra for insekt

Insekt er bra for fugler

Fugler er bra for musikk

Musikk er bra for mennesker

Mennesker er bra fordi de danser

Dans er bra for sex

Sex er bra for livet

Livet er bra for døden

Døden er bra for sopp

Sopp er bra for trær

Trær er bra for regn

Regn er bra for elver

Elver er bra for havet

Havet er bra for alt

Alt er bra

Bra kan gjøre meg rasende

Raseri er bra for motstand

Motstand er bra for endring

Endring er bra for årstider

Årstider er bra for rytme

Rytme er bra for hvile

Hvile er bra for frø

Frø er bra for energi

Energi er bra for bevegelse

Bevegelse er bra for båter

Båter er bra for tanken

Serengeti under vann

Statsminister Stoltenberg fikk det som han ville. Ap ønsker en konsekvensutredning om oljeutvinning utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja. Ingen tviler på at en utredning vil bli skreddersydd etter ja-sidens premisser. Den vil slå fast at olje er en meget lønnsom business, og at truslene mot miljøet er bagatellmessige.

Oljevennenes katskap på Lofoten framstår som gåtefull, ja nesten ubegripelig. Uansett hvor man snur seg ser man tette stimer med motargumenter.
Fisken er bare en del av bildet. Selv ørsmå mengder av oljestoffer kan ødelegge fiskeyngel. Og ved et større utslipp vil den berømte Lofotveggen bli verdens største oljelense. Derfor sier regjeringens egne eksperter nei. Havforskningsinstituttet fraråder blankt oljeutvinning. Det samme gjør Direktoratet for naturforvaltning, siden utslipp vil få fatale konsekvenser.

Selv en mann som tidligere Hydro-direktør og olje- og energiminister Eivind Reiten er mot oljeutvinning i havet utenfor LoVeSe. Han er påpasselig med å understreke at det ikke er miljøet som bekymrer ham, men økonomien. Kostnadspresset i oljebransje allerede er for høyt. Selskapene har nok å gjøre som det er.
Et lignende resonnement kommer fra den innflytelsesrike økonomen Ådne Cappelen i SSB, som også leder statens tekniske beregningsutvalg (de beregner pris- og lønnsvekst i Norge). Oljebransjen er ifølge Cappelen så dominerende at den presser ut annen næringsvirksomhet. Han advarer mot å pøse enda mer inn i oljeindustrien nå, fordi det vil være kortsiktig og kostnadsdrivende. Det gjør ikke saken bedre, kunne man lagt til, at oljeprisen har en jevnt nedadgående trend – både på grunn av krisen i verdensøkonomien og nye funn og teknikker for utvinning som øker tilbudet.

Noen synes til og med at den menneskeskapte globale oppvarmingen har noe med saken å gjøre. Man må spørre: Tror Ap at klimakrisen er en bløff? Alle som gjør det, er enige om at det bare finnes en løsning: Å dempe forbruket av fossile brensler. Ifølge det internasjonale energibyrået IEA må to tredjedeler av verdens olje, gass og kull forbli på havbunnen eller under bakken om togradersmålet skal oppfylles. Likevel må vi på død og liv bore utenfor Lofoten snarest mulig?

Jo, med oljeutvinning vil det komme noen hundre arbeidsplasser. Men det står ikke akkurat to hundre oljeingeniører i fjæra i Lofoten og Vesterålen og speider ut mot havet i håp om at Statoil skal redde dem fra ledighet og. Arbeiderne vil komme utenfra og bo på brakkerigger. Mange fra distriktet vil nok også søke seg til høyt betalte oljejobber. Med nødvendighet vil dette være folk som allerede har jobb, for eksempel i kystflåten. Der tjener de masse penger, gjerne en million i året, så lenge det er fisk i havet. Men det lokale næringslivet vil ikke kunne konkurrere med oljebransjen. Heller ikke turistindustrien, selv om Lofoten er et ledende norsk turistmål.
Nye meningsmålinger viser for øvrig et klart flertall mot oljeutvinning i Nordland.

Alle vet at verdens største og siste livskraftige torskestamme gyter utenfor Lofoten og Vesterålen. Men havområdene er svært viktige for en rekke andre arter. Kveite gyter om vinteren, silda om våren, og det er rike bestander av uer, sei, hyse, steinbit,

breiflabb – pluss millioner av sjøfugler.

På bunnen er det skoger av tare, koraller og svamp. Det yrer av liv. I fjor traff jeg på en spermasetthval midt på Vestfjorden. Den var tjue meter lang og veide kanskje femti tonn – den er jordas største kjøttetende dyr. Spekkhoggere, grindhval, niser, vågehval, delfiner og brugder boltrer seg også i disse farvannene.

Mange hvalarter har så god hørsel, at et lite smell på land kan jage dem bort. Seismikkskyting vil for dem høres ut som bomeangrep. Hva er den økonomiske kostnaden av at de forsvinner?

Selv det som finnes på land er interessant i Lofoten. Stedet ligger godt an til å havne på UNESCOs verdensarvliste – i hvert fall om man greier å holde oljeindustrien unna.

Vi eksporterer torsk og andre ville fiskearter for mange titalls milliarder hvert år. Oljen gir oss enda større inntekter. Forskjellen er at fisken er en fornybar ressurs, og at havet er et gigantisk naturlig oppdrettsanlegg.

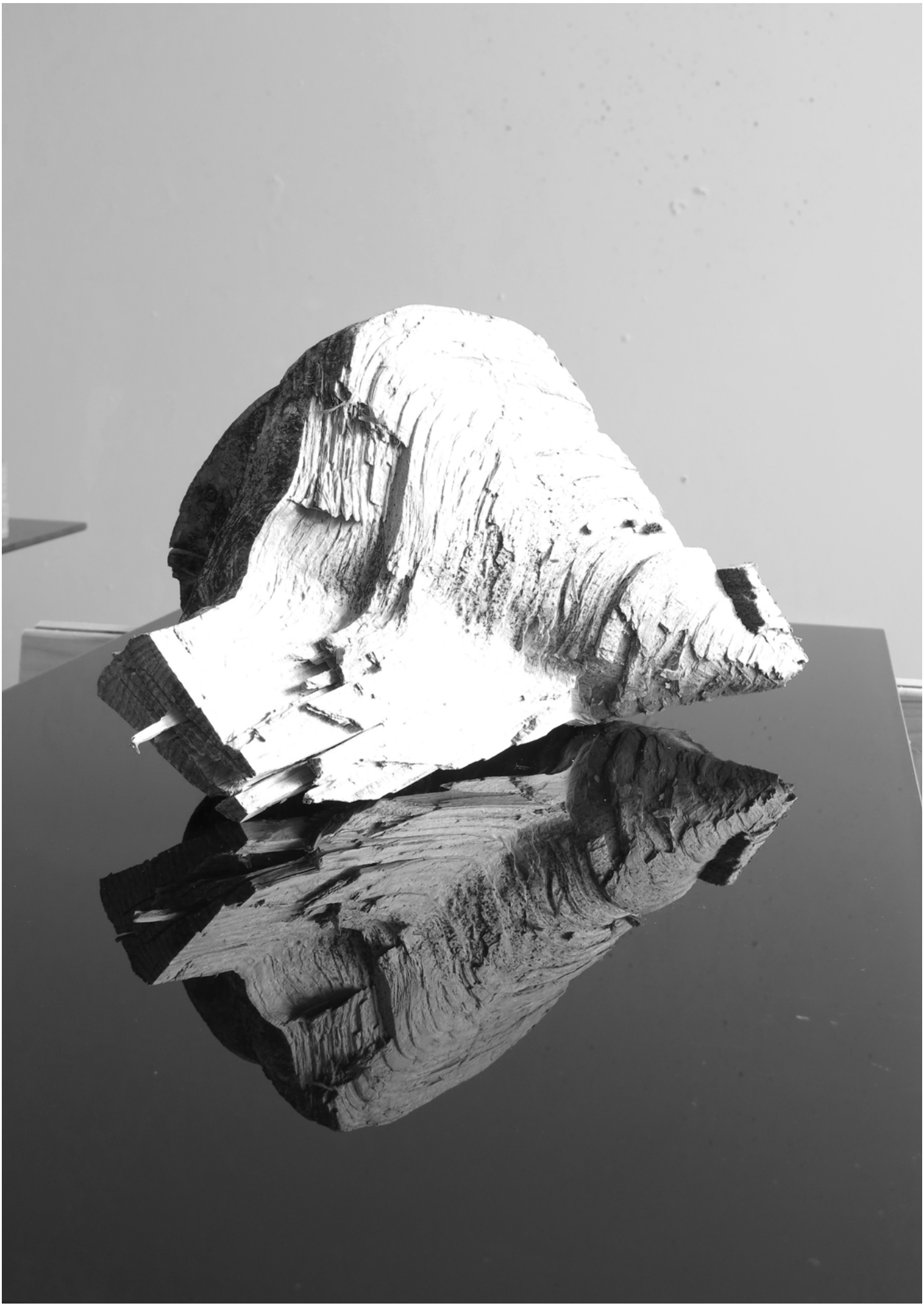
Forfatteren Frank A. Jenssen har gjort følgende regnestykke, som er for langsiktig til at det kommer til å havne i noen konsekvensutredning: Ekspertene tror det ligger olje for 1 500 milliarder utenfor Lofoten og Vesterålen. Den er skapt i løpet av en m[illegible] år. Det blir et årlig bidrag på halvannen million kroner. Torskens årlige bidrag er seks milliarder.

Om Tanzania hadde begynt å bore etter olje i Serengeti ville verdenssamfunnet, sannsynligvis med Norge i spissen, protestert for fulle mugger. Vi ville funnet det barbarisk, og kanskje gitt dem en milliard for å la være. Norge deler allerede ut milliarder med løs hånd for å redde regnskogen i Brasil, Ecuador, Indonesia, Kongo og andre steder i tropene.

Selv har vi et Serengeti under vann. Der kommer muligens verdens rikeste land til å bore etter olje. Finnes det da noe sted vi ikke er villige til å svine til? Kanskje. Om vi hadde funnet olje langs au pair-beltet i Oslofjorden, eller i den dystre granskauen som kalles Nordmarka, der nikkersadelen trener, hadde den nok blitt liggende.

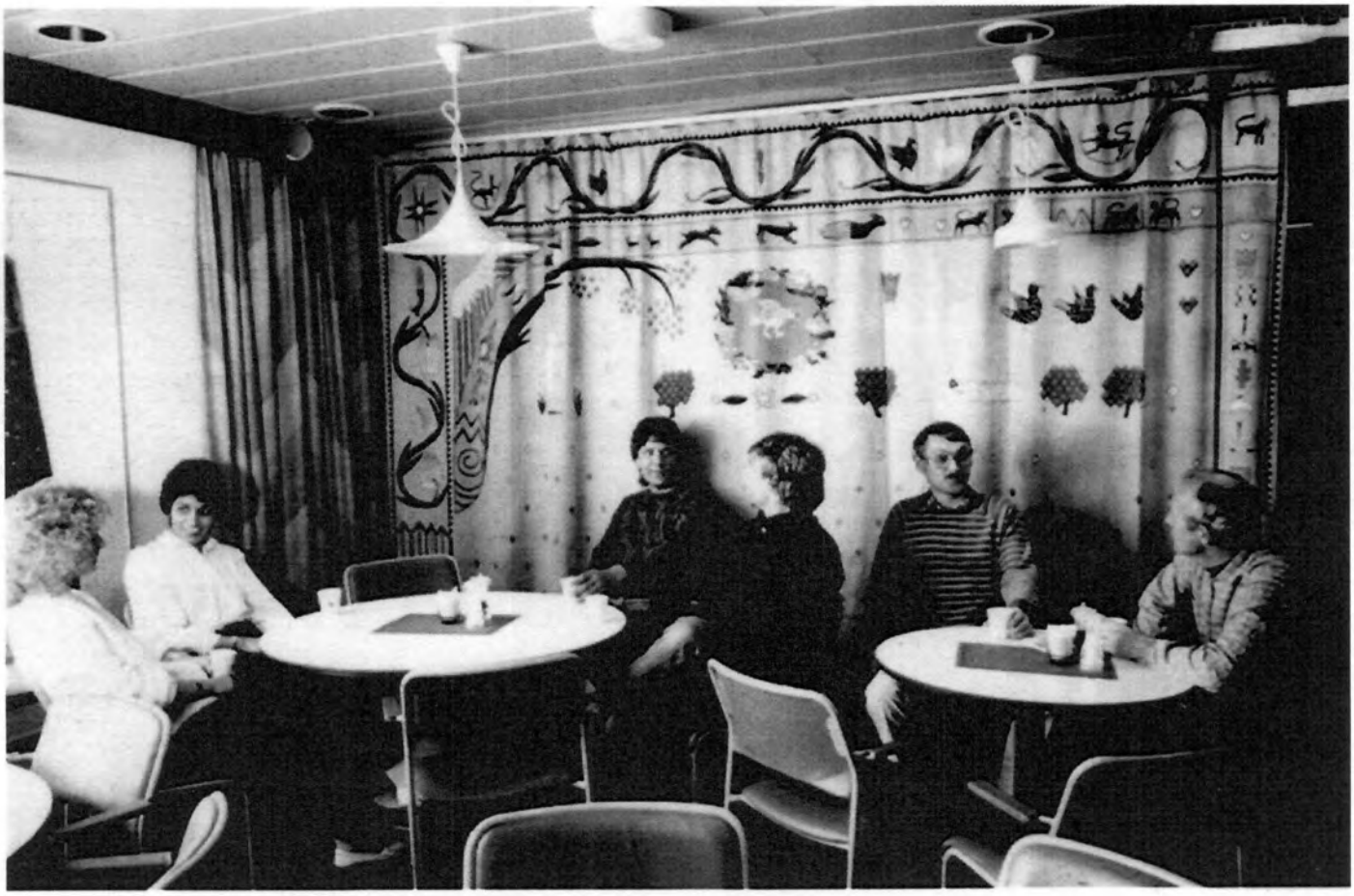
De blir hysteriske om noen foreslår å flytte markagrensa et par meter.

Jeg har aldri vært noen miljøverner. Planene om å utvinne olje utenfor Lofoten og Vesterålen fikk meg til å bli det.

«NORGE ER EN UNG NASJON»

SOM EN LITEN PÅMINNELSE OM AT ALT VI FORTELLER OSS SELV IKKE NØDVENDIGVIS ER SANT, OG AT DEN FOLKELIGE KUNNSKAPEN IKKE ER BYGGET PÅ EKSAKT VITENSKAP.

Norge e en vrag nasjon

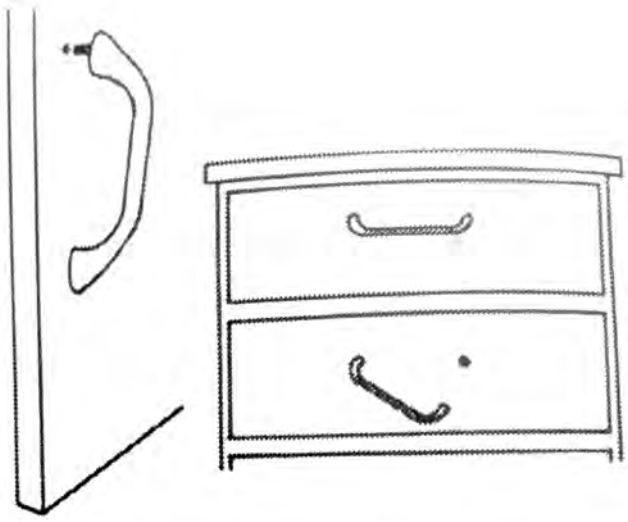
South Sudan	2011
Montenegro	2006
Serbia	2006
Timor-Leste	2002
Palau	1994
Eritrea	1993
Slovakia	1993
Czech Republic	1993
Turkmenistan	1991
Tajikistan	1991
Kyrgyzstan	1991
Uzbekistan	1991
Kuwait	1991
Macedonia	1991
Moldova	1991
Belarus	1991
Ukraine	1991
Estonia	1991
Slovenia	1991
Azerbaijan	1991
Georgia	1991
Kazakhstan	1991
Namibia	1990
Yemen	1990
Belarus	1990
Latvia	1990
Lithuania	1990
Armenia	1990
Russia	1990
Marshall Islands	1986
Federated States of Micronesia	1986
Brunei	1984
Saint Kitts and Nevis	1983
Antigua and Barbuda	1981
Belize	1981
Vanuatu	1980
Saint Vincent and the Grenadines	1979
Saint Lucia	1979
Kiribati	1979
Dominica	1978
Solomon Islands	1978
Tuvalu	1978
Djibouti	1977
Seychelles	1976

Angola	1975
São Tomé and Príncipe	1975
Comoros	1975
Cabo Verde	1975
Mozambique	1975
Suriname	1975
Papua New Guinea	1975
Grenada	1974
Guinea-Bissau	1973
Bahamas	1973
United Arab Emirates	1971
Qatar	1971
Bahrain	1971
Bangladesh	1971
Fiji	1970
Tonga	1970
Equatorial Guinea	1968
Swaziland	1968
Mauritius	1968
Nauru	1968
Saint Lucia	1967
Lesotho	1966
Botswana	1966
Barbados	1966
Guyana	1966
Zimbabwe	1965
Gambia	1965
Singapore	1965
Maldives	1965
Zambia	1964
Malawi	1964
Malta	1964
Kenya	1963
Uganda	1962
Algeria	1962
Burundi	1962
Rwanda	1962
Uganda	1962
Trinidad and Tobago	1962
Jamaica	1962
Samoa	1962
Tanzania	1961
Sierra Leone	1961
Syria	1961
Mauritania	1960

Nigeria	1960
Mali	1960
Senegal	1960
Gabon	1960
Congo, Republic of the	1960
Central African Republic	1960
Chad	1960
Ivory Coast	1960
Burkina Faso	1960
Niger	1960
Benin	1960
Somalia	1960
Congo, Democratic Republic of the	1960
Madagascar	1960
Togo	1960
Cameroon	1960
Cyprus	1960
Niger	1958
Guinea	1958
Togo	1958
Ghana	1957
Malaysia	1957
Morocco	1956
Tunisia	1956
Sudan	1956
Egypt	1956
Austria	1955
Germany	1955
Laos	1953
Cambodia	1953
Libya	1951
Indonesia	1949
Republic of China	1949
North Korea	1948
Israel	1948
Myanmar	1948
Sri Lanka	1948
Pakistan	1947
Philippines	1946
Jordan	1946
Vietnam	1945
Luxembourg	1945
Lebanon	1943
Iraq	1932

South Africa	1931
Ireland	1931
Vatican City	1929
Saudi Arabia	1927
Turkey	1923
Iceland	1918
Finland	1917
Albania	1912
Mongolia	1911
Bulgaria	1908
Norway	1905
Panama	1903
Cuba	1902
Australia	1901
Botswana	1885
Bhutan	1885
Canada	1867
Romania	1866
Dominican Republic	1865
Italy	1861
Monaco	1861
Liberia	1847
New Zealand	1840
Guatemala	1839
Belgium	1831
Ecuador	1830
Uruguay	1825
Bolivia	1825
Brazil	1822
Ecuador	1822
Costa Rica	1821
El Salvador	1821
Guatemala	1821
Honduras	1821
Nicaragua	1821
Peru	1821
Greece	1821
Chile	1818
Argentina	1816
Netherlands	1815
Switzerland	1815
Liechtenstein	1813
Andorra	1813

Paraguay	1811
Mexico	1810
Colombia	1810
Venezuela	1810
Haiti	1804
France	1792
United Kingdom	1777
United States	1776
Thailand	1776
Nepal	1768
Afghanistan	1747
Oman	1650
Portugal	1640
Spain	1516
San Marino	1243
Bosnia and Herzegovina	1154
Hungary	1000
Sweden	970
Poland	966
Denmark	958
Croatia	925
Hungary	895
Bulgaria	681
South Korea	676
Bulgaria	632
France	481
San Marino	301
People's Republic of China	221 BC
India	600 BC
Japan	660 BC
Iran	678 BC
Ethiopia	980 BC

Luovus gævjat galgašeddje
gid'dejuvvut amas billašuvvat.

Løse håndtak bør festes for ikke å ødelegges.

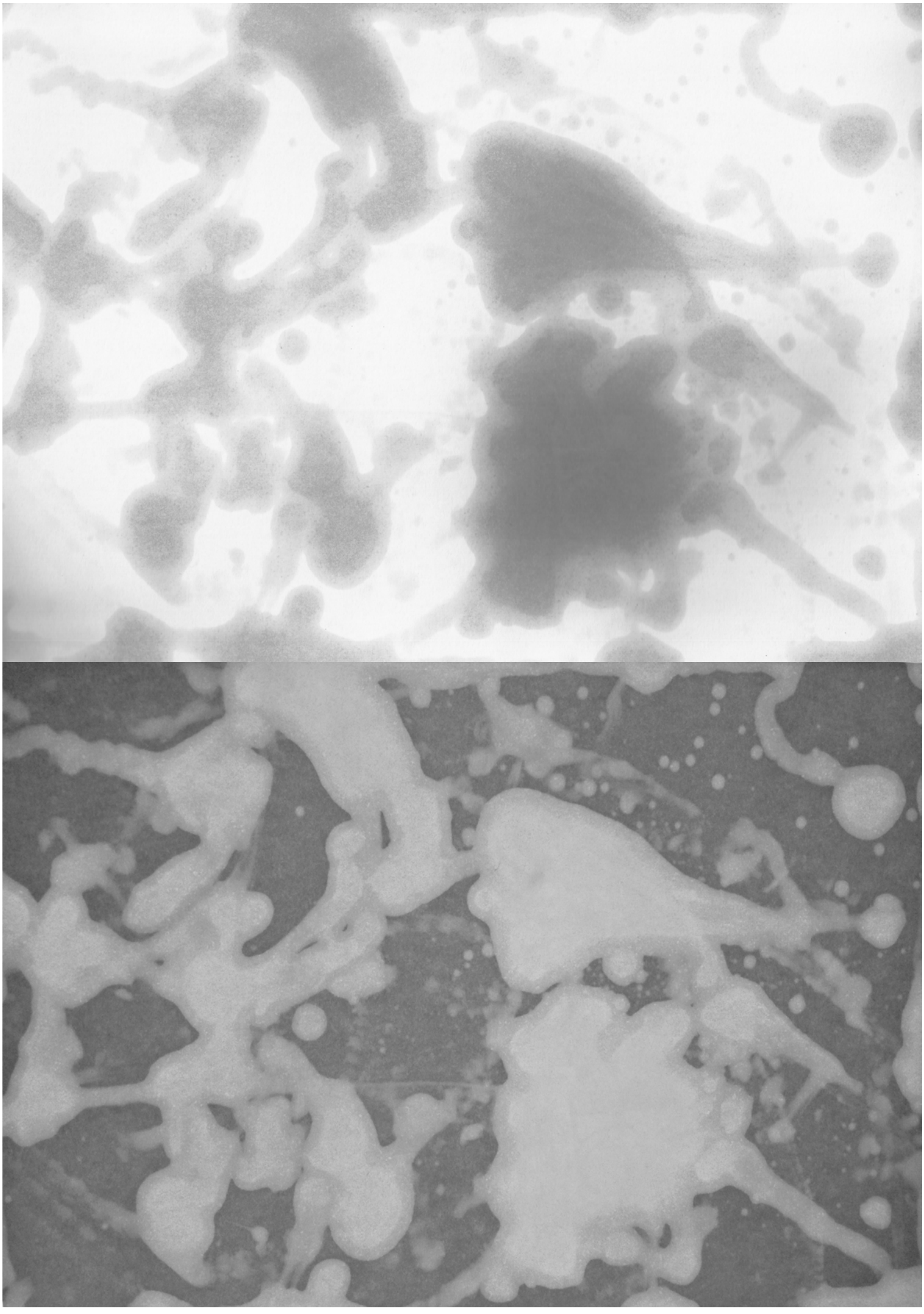

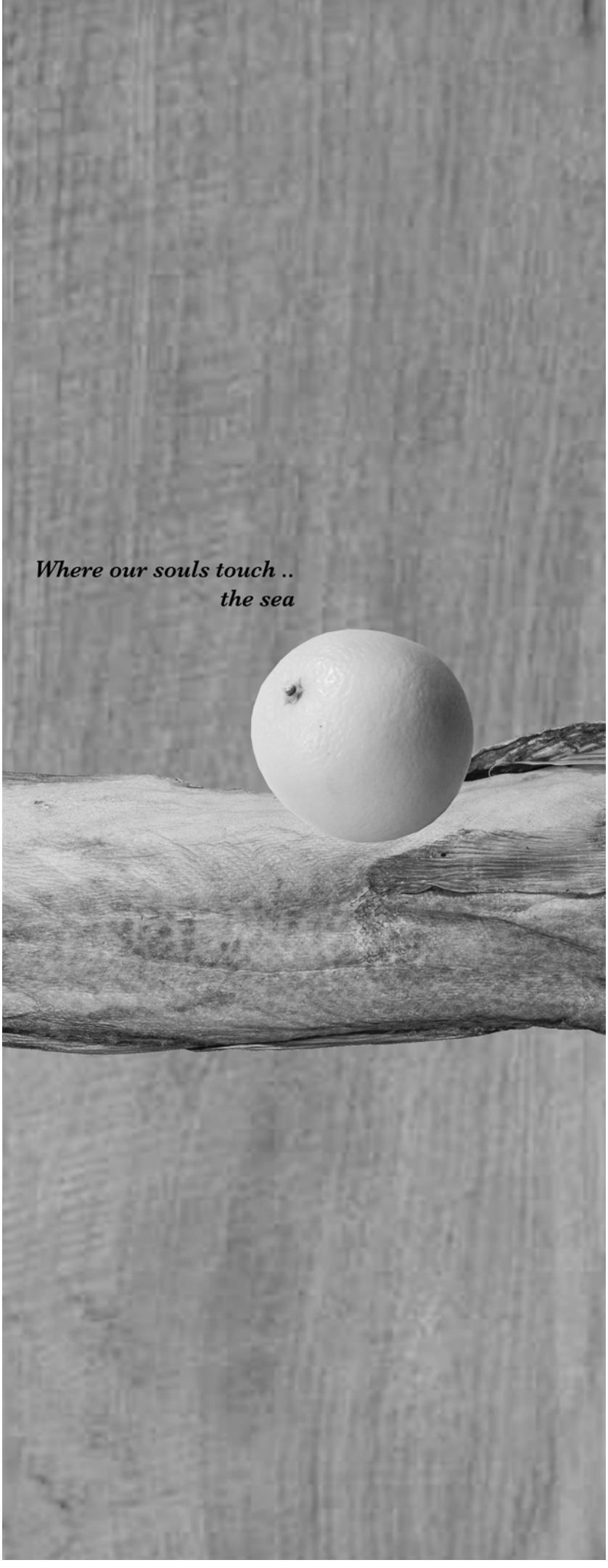
Ventiilat galgašeddje dål'lut rabas gå bik'tasat læ gåi'kamin låvgudanlanjas.

Ventil må stå åpen under tørking av klær på bad.

Hellige Gud, hellige sterke Gud,
hellig og udødelig, forbarm deg
over oss.

Where our souls touch ..
the sea

Røyken stiger rett opp sjøen er speilblank vindretningen ses av røykens drift krusninger danner seg på havflaten følbar, rører på trærnes blad, løfter en vimpel små, korte, men tydelige bølger med glatte kammer som ikke brekker løv og småkvister rører seg, vinden strekker lette flagg og vimpler småbølgene begynner å toppe seg en og annen skumsavl kan forekomme løfter støv og løse papirer, rører på kvister og smågreiner, strekker større flagg og vimpler bølgene blir lengre. En del skumsavler småtrær med løv begynner å svaie; på vann begynner småbølgene å toppe seg; det hviner i telegraftråder; vanskelig å bruke paraply store bølger begynner å dannes; skumskavlene er større overalt; gjerne noe sjøsprøyt hele trær rører seg; tungt å gå mot vinden sjøen hoper seg opp, og skum fra bølgetopper som brekker, begynner å blåse i vindretningen brekker kvister av trær; tungt å gå mot vinden middels høye bølger av større lengde. Bølgekammene begynner å brytes opp til sjørokk store trær svaier og hiver; takstein kan blåse ned høye bølger. Tette skumstrimer driver i vindretningen sjelden inne i landet. Trær rykkes opp med rot; stor skade på hus meget høye bølger med lange, overhengende kammer meget sjelden; følges av store ødeleggelser ualminnelig høye bølger; små og middelstore skip kan for en tid forsvinne i bølgedalene meget sjelden; uvanlig store ødeleggelser luften er fylt av skum og sjørokk. From the morning when I rise from my bed till the evening when I lay my head in slumber oh the loss of you does wreck my days leaves me with a violent hunger I will never be free from you there's no welcome in the end there's no reason to return again the mountain stood so large we were humbled we walked a high and lonely path the sun beat down on the ground we looked around us there were no trees there we found a creek there we dipped our feet there we were alone there there was still hope there there had been a great disaster and the hot winds came just after a tremendous shock was felt survivors often tell the trees all hit the ground death was all around and not a single lonesome sigh the example lay before you you knew what you had to do you had the pressure in you to destroy the one who loved you the death was all around you were hotter to me than the sun that burned me up the day we went to Mount St. Helens and if the special death you gave to me is the prize I get to take home solemnly then suffer with the fact that I could never be your friend I could never come back home again.

Kunsten å drive et fellesskap

Denne beskrivelsen av hvordan man kan sette igang en åpen barnehage, kan også brukes til annen frivillig virksomhet, som for eksempel ungdomsklubb eller andre forskjellige virksomheter.

• Ta kontakt med andre foreldre som trenger en åpen dagvirksomhet til seg og barna sine. Formuler i fellesskap et mål for prosjektet, det kan for eksempel være at driften skal være delt mellom foreldre og kommunen.
• Start en dialog med kommunen eller den bydelen hvor de fleste av dere bor. Legg frem et forslag om å starte en gratis foreldrestyrt åpen barnehage. Foreslå å få låne et eksisterende lokale, eller spør om det finnes et lokale til disposisjon. Dette kan være en lang prosess, men tenk på at det lønner seg for bydelen/ kommunen at dere starter et frivillig forelderestyrt tiltak uten driftsutgifter for kommunen. Det er bra å arrangere møte med politikere personlig. Det er positivt for dem at foreldre tar slike initiativ.
• Når/ hvis dere har fått et lokale, må rammebetingelser diskuteres med bydelen/ kommunen. Inngår for eksempel strøm, vaktmestertjenester og hvitevarer? Hvem tar ansvaret for ting hvis de går istykker? Hvem kjøper inn toalettpapir, vaskemiddel og slike ting? Det kan være en fordel at ansvaret for rengjøring av lokalene deles med kommunen. Begrunnelsen for dette kan være at lokalene deles med annen kommunal virksomhet som foregår på kvelden. Spør også om hvilke muligheter som finnes for å søke om penger til innkjøp av leker, møbler eller om dette er noe som allerede finnes fra eventuelt tidligere nedlagte barnehager.
• Når det praktiske er ordnet med bydelen/ kommunen, kan man innkalle til allmøte i de nye lokalene. Allmøtet annonseres i lokalmiljøet, lokalavis, via kontakter og annet. Det kan være greit å invitere både foreldre og barn, noe som åpner for at alene- forsørgere kan komme. På møtet skal det velges et styre og bestemmes hvordan den daglige driften skal organiseres. Et system for nøkler og ansvar for disse må lages. Man kan også planlegge første dugnad.
• Styret skal bestå av tre til fire personer som har møte ca 3 – 4 ganger i året. Styrets oppgaver er å kommunisere mellom den åpne barnehagen og kommunen, og å tilrettelegge den daglige driften.
• Strukturen for driften av barnehagen kan se ut på mange måter. Et forslag er å sette opp ukentlige vaktlister. Det må være minst en forelder som har vakt hver dag. Disse er ansvarlige for å åpne og stenge lokalet. Utover det har hver og en som bruker stedet, ansvar for å rydde etter seg og passe sine egne barn.
• Lag en velkomstplakat der ordensreglene står. Da blir det enklere for nye brukere å skaffe seg informasjon om hvordan de kan bruke barnehagen.
• Det kan være lurt med en liste hvor man skriver seg inn når man kommer. Dette for å vite hvor mange som er til stede hvis noe skulle skje, og også for å rapportere til bydelen/ kommunen om hvor mange som bruker stedet.

Elefanter
& Sorte Tanker

2014-04-28 05:09:32 M 1/3 6°C
PC800 PROFESSIONAL
RECONYX

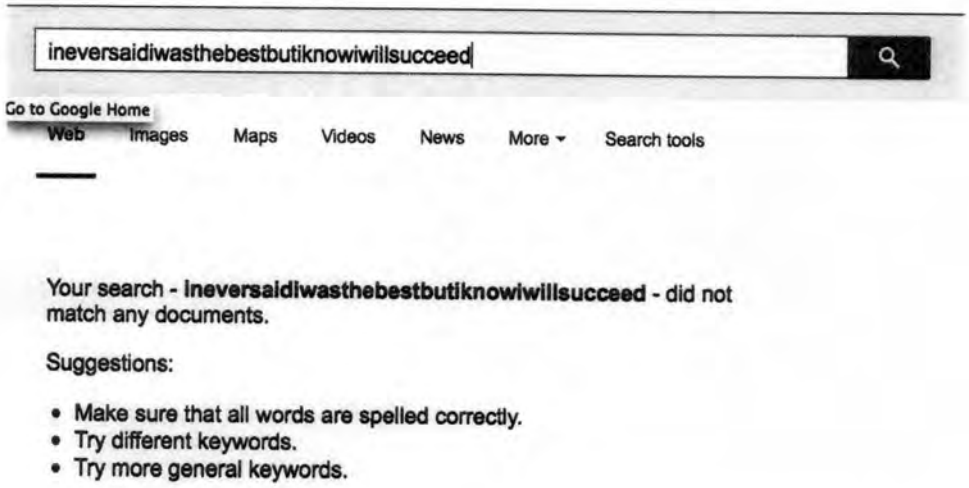

2014-04-28 4:28:19 AM M 3/3 6°C
HC600 COVERT
RECONYX

2014-09-26 7:21:15 PM M 2/3 10°C
RECONYX

HC600 COVERT
2012-05-25 23:21:08 M 3/5 16°C
P900EE09137864
RECONYX

Så var det slik, sånn.

(eller på engelsk: This Kind of This, This.)

Lever man uten å planlegge, uten konsekvens og uten viderverdighet så får man like gjerne ta støyten, leve med effektene kan du si. I affekt, selvfølgelig.

Klage og ergre, det gjør man likevel og alt skulle uansett alltid vært annerledes. Helst. Stilltiende aksept av detaljplanlagte liksom-tilfeldigheter, det skal man ikke la seg rive med av. Å ikke gjøre noe med det som skulle vært gjort noe med, det er like greit som det ikke er greit. Like greit å få det ut sier jeg bestandig, tømme alt ut til du når den der bunnen. Jeg når bunnen stadig vekk og stadig vekk er det *litt til igjen*. Stadig mere, alltid mindre, aldri tomt.

Farger, de gråner, gulner, mørkner, falmer. Lysninga venter på tinglysing, at valget skal fattes annenstedshen. Noen noensteds bør ta grep, for ikke å si *må*. Ikke jeg da. Jeg tar kun grep om det håndfaste. Jager det litt og gir meg, for noe mer enn overflaten kan det neppe være særlig hold i. Ikke mye i alle fall. Denne glidende, glødende, fortærende, likegyldige styrken. Å bli liggende etter å ha lagt seg flat, skjønt mykt og komfortabelt, det tjener ikke til noe videre. Kanskje en følelse av tilhørighet, fellesskap, gruppehunger. I beste fall.

Jeg er så hjerne-laus/hjerteå at jeg kan vite stort sett alt det er å vite uten at det gjør noe mer vondt enn alminnelig middelmådighet. Skjønt alt; jeg har erfart og erfarer, jeg har oppsøkt og vært utsatt for fare. Innimellom.

Man utsetter det trivielle til man har tid, og resten i det uendelige. Så kommer kanskje slutten på tida før eller siden og sluttsummen blir vel regnet feil har jeg kalkulert. Man skal slutte å begrense seg. Riv i, men la deg altså ikke rive med. La deg gripe men behold for all del grepet. Det er nå og/eller aldri.

NORSK RETORIKK KKIROTER KSRON

ORSK RETORIK

RSK RETORI

SK RETOR

K RETO

RET

RE

R

R

ER

TER

OTER K

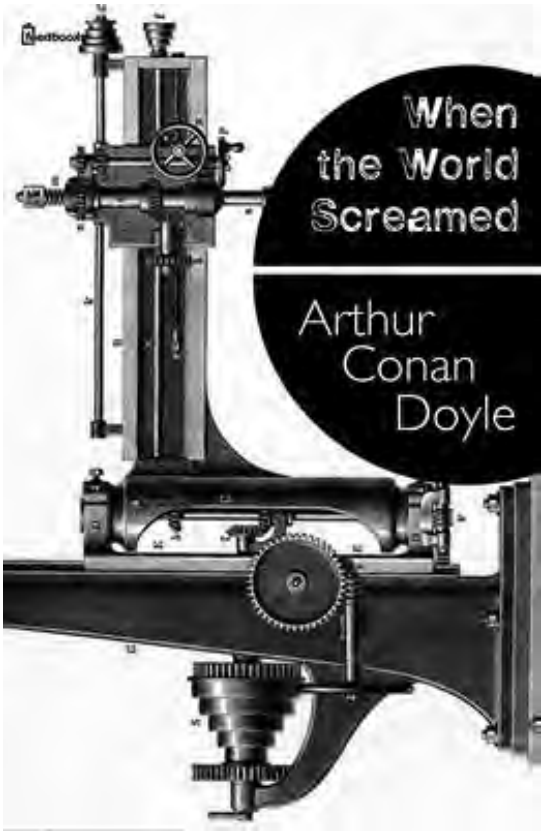
ROTER KS

IROTER KSR

KIROTER KSRO

KKIROTER KSRON NORSK RETORIKK

Professor Challenger drills into the earth until he reaches the mantle, convinced that it is a sentient being and that by doing so he will be the first person to alert it to mankind's presence. He awakens the giant creature, which then proceeds to destroy his machine.
utgitt 1929

(via The Anthrobscene av Jussi Parikka)

Retorisk kamp og uenighet – verdier og sannhet

Noen ganger får man det inntrykk at samfunn er – og bør være – bundet sammen av enighet, og at den offentlige meningen bestemmes av de holdninger samfunnsmedlemmene deler. Det er ikke tilfellet.

Et retorisk perspektiv på samfunn og offentlighet gjør det tydelig at samfunnet og den offentlige meningen like mye utgjøres av kontroverser og uenighet. Selv om det ofte er et mål for både et samfunn og for retorisk kommunikasjon å oppnå enighet, er begge deler like mye preget av kamp. Et samfunn bindes også sammen av de kontroversene som borgere og samfunnsgrupper deler.

Når man for eksempel undersøker den politiske talens historie i Norge, oppdager man en historie om voldsomme og til dels uforsonlige, verbale strider. Men slike strider har samlet like mye som de har splittet: Den norske nasjonen og det norske folket er bygget ut og tømret sammen gjennom retoriske kamper. Bøndene vant sin plass i fellesskapet gjennom kampen mot embetsstanden. Arbeiderne ble lemmet inn i den politiske nasjonen gjennom deres kamp mot borgerskapet. Kvinnene kjempet mot mannssamfunnet, og samene mot storsamfunnet. Disse retoriske kampene var ikke direkte rettet inn mot å skape enighet, men i det lange løp munnet de likevel ut i en grunnleggende konsensus – et samfunnsmessig fellesskap.

For det skjer noe når vi går verbalt løs på meningsmotstandere. Vi involverer oss. Vi oppretter en forbindelse og er ikke lenger likegyldige overfor hverandre. Konflikter på kryss og tvers av samfunnet bringer oss sammen, skaper gjensidig avhengighet og syr samfunnet i hop. Når vi utkjemper konflikter retorisk, utvider og intensiverer vi vår deltagelse i samfunnets liv.

Samfunn krangler seg frem til fellesskap. Men det betyr ikke nødvendigvis at samfunnsmedlemmene blir enige. I motsetning til den retoriske antagelsen om uunngåeligheten og verdien av uenighet og dissens, har mange forskningstradisjoner et annet syn på verbal og symbolsk kamp. Filosofen Platon, for eksempel, mener at man gjennom såkalt sokratisk dialog skal tale seg frem til enighet. Ved å følge felles regler for samtale vil man enten nå frem til at en av samtalepartnerne må gi den andre rett, eller man blir enig om en tredje posisjon. Slik vil man finne sannheten om det diskuterte emnet. Platon beskriver for eksempel denne metoden i dialogen *Gorgias*, hvor Sokrates slår fast at i motsetning til retorikken bør man forsøke å finne sannheten dialogisk gjennom spørsmål og svar.

Denne holdningen blir videreført i mye av vår tids samtaleteori, som argumenterer for at vi skal løse våre problemer med inviterende retorikk og konsensussøkende dialog: Vi må

være forsiktige, lytte respektfullt og ikke hisse oss opp, for det vil forhindre at vi kommer til enighet. Vi finner den samme holdningen i det Habermas-inspirerte synet som har den herredømmefrie og ikke-strategiske samtalen som ideal. Her skal det beste arguments såkalte tvangfrie tvang føre til konsensus.

I mye argumentasjonsteori finner vi også motstand mot retorisk uenighet og verbal kamp. Målet med argumentasjon anses først og fremst å være å løse eller fjerne en uenighet, og man verdsetter man diskusjonen fremfor debatten fordi man anser debattdeltagere som forutinntatte og deres retorikk legitimerende fremfor utforskende, hvilket betyr at de reelt ikke søker enighet. Du har kanskje selv tenkt det samme når du følger politiske fjernsynsdebatter: «Hva er poenget? De argumenterer jo hele tiden bare for sitt eget syn og blir aldri enige.» Men som retorikere vet, er målet med en debatt ikke å argumentere objektivt for å bli enig eller finne den endelige sannhet. Målet er at begge sider i en sak må argumentere så overbevisende som mulig, det vil si legitimere sine synspunkter, for at en tredje part – nemlig tilhørerne, altså deg – kan fungere som dommere og vurdere hvilke argumenter som er sterkest. Slik skal debatter bidra til at vi som samfunn treffer gode, saklige og velbegrunnete beslutninger.

Det er selvfølgelig ingen tvil om at anerkjennelse av visse regler for dialog kan øke verdien av en samtale, liksom det naturligvis er retorisk forbilledlig å lytte til det beste argumentet. Normalt vil det da også være mest fordelaktig hvis mennesker oppnår enighet. Men dette endrer ikke ved det faktum at mennesker er uenige – ofte voldsomt uenige. Og det endrer heller ikke ved at mennesker naturligvis argumenterer for det de tror på, samt at det er visse saker hvor vi ikke kan forvente at et samfunn oppnår endelig enighet. Hvis vi virkelig skal forstå hvordan et samfunn fungerer, bør vi anerkjenne at private interesser, maktforhold, marginalisering og dissens er iboende og vedvarende i ethvert fellesskap – og derfor i ethvert samfunn.

Derfor bør vi akseptere at i praktiske og samfunnsmessige forhold vil mennesker noen ganger – ganske ofte faktisk – befinne seg i en helt legitim uenighet. Slik uenighet og dissens verken kan eller bør vi forvente vil forsvinne gjennom ikke-strategisk samtale – eller noen annen form for samtale. Den viktigste årsaken til dette er at slike praktiske og samfunnsmessige forhold vedrører valg, verdier og normer, og ikke hva som er sant eller falskt. La oss si at et ektepar, Jane og Dick, overveier å kjøpe en Chesterfield lenestol. Begge er enige om at stolen er behagelig, men også noe uelegant, for ikke å si stygg. Begge deler verdiene eleganse og behag, men i dette tilfellet er de uenige om vekten av disse to. Jane mener at eleganse er viktigere enn velvære, og at de derfor ikke bør kjøpe stolen. Dick, som

ønsker å sitte komfortabelt, synes det motsatte. Selv om ekteparet ender med ikke å kjøpe stolen, vil den fremdeles være komfortabel. Ender de med å kjøpe den, vil den fremdeles være uelegant – og Dick og Jane vil fremdeles være uenige om hva som veier tyngst i denne saken.

Det samme gjelder i samfunnssaker. I siste ende handler offentlig retorisk samfunnsdebatt ikke om sannhet, men om normer, verdier og valg. Tenk på debatten om oljeutvinning. Om vi skal utvinne mer olje i årene fremover – og hvor vi skal gjøre det – kan ikke bestemmes som sant eller falsk. Mer utvinning vil sikre levestandard, jobb og er helt nødvendig for å holde det norske samfunnet i gang. Men mer utvinning vil også bidra til å øke klimaproblemene. Disse forholdene kan ikke måles med samme målestokk, og vi kan derfor ikke forvente at samfunnets borgere – eller forskere og teknokrater – gjennom samtale kan regne ut hva som er sant og således bli enige. Uansett om vi bestemmer oss for å utvinne mindre, kanskje helt stoppe utvinning, eller om vi bestemmer oss for å fortsette med en viss mengde utvinning, så vil noen fremdeles legge mest vekt på klima og noen på økonomi.

Dette betyr ikke at diskusjon, debatt og retorisk strid er likegyldig. Tvert imot. Det betyr at i de fleste av samfunnets kontroverser eksisterer det ikke noen universelle regler for bestemte argumenters relevans og vekt. Det finnes ingen objektiv målestokk i slike saker. Derfor må deltagere i den offentlige debatten være klar over at man i politiske saker ikke objektivt kan bevise noe, men at man i stedet med retoriske midler må forsøke å få motparten til å se saken som man selv ser den. Ifølge retorisk tenkemåte er det ikke det minste suspekt at vi i samfunnsdebatten argumenterer såkalt «strategisk» for å «få rett». Dette er derimot «normen og ikke bare legitimt, men tilmed nødvendig for samfunnets (og ikke minst rettssystemets) opprettholdelse».

I siste ende må samfunn treffe avgjørelser om man skal utvinne eller ikke utvinne olje, om man skal bygge eller ikke bygge kraftverk, om hvilke partier man skal stemme på og hvilke regjeringer man skal velge, om man skal delta eller ikke delta i internasjonale operasjoner som invasjonene i Afghanistan og Irak. Det viktigste i alt dette er ikke selve avstemningen, avgjørelsen eller beslutningen, men det som går forut, nemlig den retoriske utvekslingen, for dette gjør oss i stand til å se og anerkjenne alle sidene ved en sak. Ut av slike retoriske overveielser vokser de beste beslutningene – og det best mulige samfunn.

rad #7

Norsk Retorikk

Jeg trodde at det de sa var sant. Lenge. Nå er jeg ikke sikker. Og det er jo så slitsomt å ta stilling til ting hele tiden. Være kritisk. Se en sak fra alle sider. Eller bare fra den riktige siden. Komme med gode argumenter. Eller, vi trenger jo ikke å komme på gode argumenter - vi kan jo bare tro på noen andres. Det er lettere enn å tenke selv. Det er så vanskelig å tenke selv når man har det travelt. Det er jo så mye annet å tenke på. Hva skal jeg ha til middag? Ikke oppdrettslaks ihvertfall, det er ikke greit lenger.

Pappa fortalte en gang at fisk trives godt rundt plattformer. Jeg husker ikke hvorfor. Kanskje er det noe på rørene de liker å spise på. De rørene, eller det understellet som plattformene står på, heter jackets. Gule rør ble til svære konstruksjoner, som senere fløt ut fjorden. De ferdigbygde jacketene fikk navn og ble døpt før de ble lastet på lekteren og slept utover. En gang fikk jeg være med på dåpen. Av og til kjørte vi etter langs veien for å se de dra avgårde. En gang på barneskolen skulle vi se hva foreldrene jobbet med. Jeg hadde med noen medelever på omvisning på området der jacketsene blir bygget. Vi fikk med oss kopper med bilde av Sleipner-plattformen. Jeg husker at jeg var stolt av at faren min var en av de som skaffet oppdrag, som gjorde at folk kunne beholde arbeidsplassene sine.

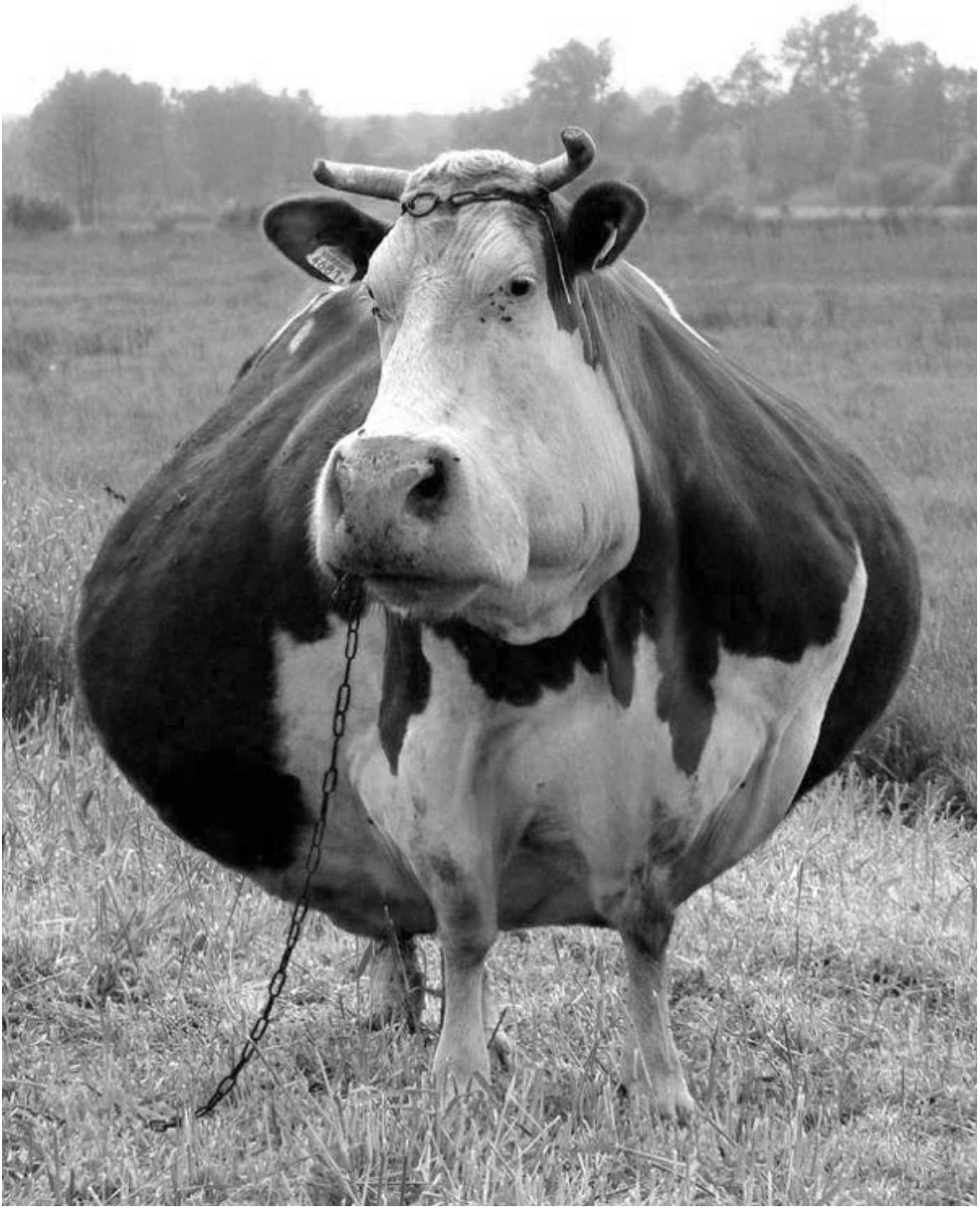
Pappa fortalte at de som jobbet der ute stod på plattformen og fisket, og fikk masse fisk. Kanskje gjør de ikke det idag. De spiser oppdrettsfisk i kantina før de går tilbake på jobb. De jobber jo hele tiden når de er der ute. Og så har de fri, lenge. En stund tenkte jeg på om dette hadde vært den perfekte pengejobben som kunstner. To uker på plattform, så fire uker kunst. Det spørs om de er så fleksible da, om du plutselig har en utstillingsåpning du må være på i løpet av de to ukene du egentlig skal være ute på havet. Dessuten så går det jo ikke så bra om dagen i oljebransjen. Det er nesten som om man har bedre utsikter som kunstner enn som oljearbeider. Men om utsiktene er gode eller dårlige kommer såklart også an på hvilken side man ser det fra. Hvis det nå blir sånn at vi ikke lenger tjener noe særlig på å hente opp oljen, ser vi det snart fra samme side. Da vil alle være enige om at vi er nødt til å finne på noe annet.

tykkjest vere allmenn semje om at
italismen må avskaffast men den
batten kjem ofte skeivt ut

Det tykkjest vere allmenn semje om at
kapitalismen må avskaffast men den
debatten kjem ofte skeivt ut

ER DETTE IKKJE TIL Å KOME UNNA?

Shell
SHELL
Shell
Shell
Shell
Shell
Shell
Shell
Shell
Shell
Shell

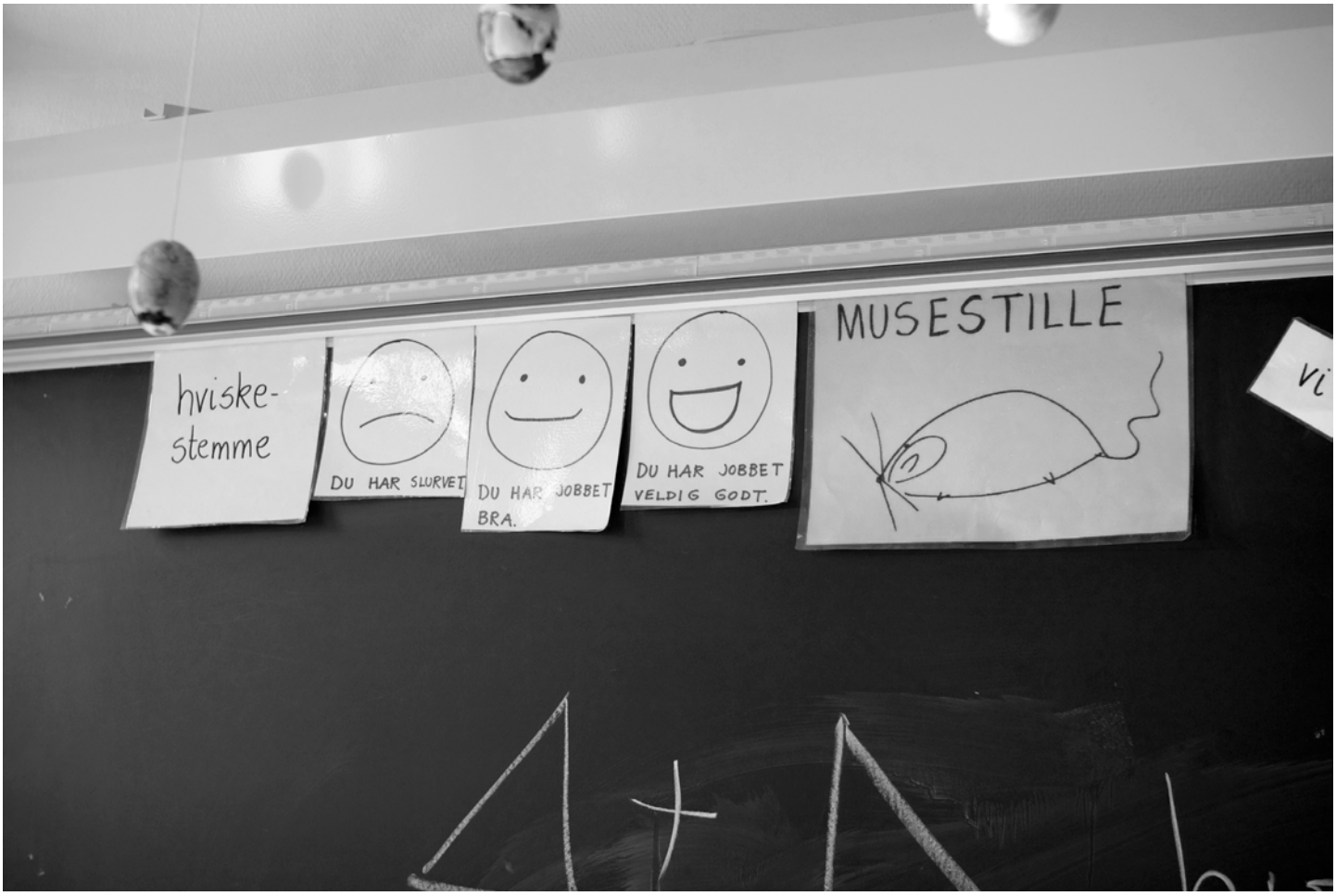
Kulldriften har etterlatt seg en rekke spor i Longyearbyens nærmiljø. De er deler av omgivelsene. Kulturlandskapet er tilgjengelig for oss på en helt annen måte enn det skrevne ord. Møtet med kulturminnene kan bli en innfallsport til fortolkning og forståelse av historien på stedet. Utskiftningen i befolkningen i Longyearbyen går hurtig. Det er derfor spesielt viktig at kulturmiljøet og kunnskapen om det kan fungere som en felles hukommelse. De gjenværende konstruksjoner og anlegg fra vår nære historie minner oss om hvorfor byen ble anlagt akkurat her og gir oss innsikt og opplevelse.

Da Longyearbyen ble grunnlagt i 1906, hadde Svalbard status som Terra Nullius, et ubebodd område uten lover og regelverk. Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S spilte en viktig rolle i traktatforhandlingen om Svalbard i 1918-20. Det var representanter fra selskapet som først forfattet utkast til traktattekst. Endelig tekst bygger i stor grad på denne. Etter en nølende start fra statens side, har den norske stat iløpet av det siste århundret brukt adskillige ressurser for å oppnå og opprettholde sin suverenitet på Svalbard. Et viktig instrument i norsk svalbardpolitikk har vært å holde en stabil norsk tilstedeværelse på Svalbard. Norske selskaper ble viktige for å lykkes i dette. Staten har derfor fra tidlig på 1930-tallet vært behjelpelig med finansiering mot å få en viss kontroll med selskapene.

(Kilde: *Teknisk industrielle kulturminner i Longyearbyen med omegn. Verneverdi og forvaltning*. Sysselmannen på Svalbard, 2010)

"Någon måste hjälpa mig."

hviske-
stemme
DU HAR SLURVET
DU HAR JOBBET BRA.
DU HAR JOBBET VELDIG GODT.
MUSESTILLE

Sør i Nordsjøen ligger Norges eldste felt.

Under havbunnen, innavevd i sandstein, skjult bak leirskifer, finnes den avgjørende forutsetningen for økonomisk vekst, for en konstant høy levestandard, for velstandsutvikling i andre land.

Før brønnen er tørr må vi nordover. Det haster å gjøre nye tiltak for å få ut ytterligere ressurser. Disse verdiene tilhører landet. Vi skal brette opp ermene og gjøre det vi kan, og hva vi kan er å oppnå resultater i verdensklasse. Det norske folk har all grunn til å være stolt.

Det er et langdistanseløp på vei mot nord, ingen krampetrekninger, ei heller isdekket farvann.

Med sterk bekymring og stort alvor ser vi på klimautfordringene,
men en skal være forsiktig med å generalisere forholdene;
alvorlige påstander, feilaktige påstander, kan ikke stå ubesvarte.
Ingen utslipp på norsk sokkel har medført skader av betydning
men vel betydelige inntekter og ringvirkninger.
Det er samtidig viktig å ha tidsperspektiver klare for oss:
langt, langt frem tid ligger den grønne energien.

Fremtiden er svart.

Flere fiskere har de siste årene blitt reddet fra havsnød etter at petroleumsindustrien har bygget opp beredskapssystemer i nye områder.

Og selv om risikoen aldri kan bli null blir vi bedt om å fortsette. Hvorfor?

For hvis det som er innovasjonens drivkraft forsvinner, vil produksjonsfallet fortsette, fellesskapets inntekter minke, befolkningsnedgangen i distriktene øke, behovet for arbeidskraft gå ned og dermed redusere kjøpekraften.

Menneskeheten blir ikke bare rikere, men også flere.

Om tretti år vil det være to milliarder flere mennesker på jorden.

Om fem milliarder år vil solen fordampe havene.

Tallene taler for seg selv.

Statoil-brevene

Nylig mottok jeg en oppsiktsvekkende e-post fra Alhaji Bala Abu. Han er fra Nigeria og ønsker å overføre 18,5 millioner dollar til min konto. Pengene kom fra overfakturering av internasjonale oljeselskaper, i forbindelse med vedlikehold av rørledninger. Hvis jeg hjalp Abu med å få pengene ut, skulle jeg få beholde 3.7 millioner dollar. Alt han trengte var mitt kontonummer. Om jeg lurte på noe var det bare å ringe 234-9050-1399.

Nigeria er blitt verdenskjent for sine svindelbrev, såkalte «nigeriabrev». Men visste du at nigerianere mottar lignende brev fra Norge? Og avsender er ingen ringere Statoil og norske myndigheter.
Brevene følger dette mønsteret:
«Kjære nigerianer. Dette er et konfidensielt forretningsforslag som vil kunne bli ekstremt lønnsomt for deg. Vi vet at ditt land har store problemer. Norge har det du og dine landsmenn trenger: stor kompetanse på menneskerettigheter, godt styresett og forvaltning av oljepenger. Dette vil vi gi deg. Alt vi ber om er en liten prat om noen eiendommer under vann i Niger-deltaet. Hilsen Helge Lund (tlf 47 [illegible] 00 00) og Erik Solheim (47 [illegible] 39 00).»

Igjen er det oppslag rundt Statoils engasjement i utlandet. Statoil har solgt et oljefelt til et statskontrollert selskap i Nigeria med 30 millioner kroner i rabatt.

Dessuten er det en kar – ja, bare en vanlig lege egentlig – som mener å ha krav på 1.5 prosent av Statoils inntekter i landet. Mannen heter John Abebe, og hevder han har betalt bestikkelser på vegne av Statoil. «Tror Statoil at Inducon Ltd var en julenisse som skulle gi dem tre oljeblokker gratis?», sier Abebe til Dagens Næringsliv.

Statoil avviser anklagene. Alltid. De sier de driver ansvarlig og bidrar med utvikling. Afrikanske mottagere av «Statoil-brev» sjokkeres over frekkheten i slike utsagn. Nigeria og Angola har enorme inntekter fra olje. Folket ser ingenting av disse pengene. Jeg snakker nå om det nigerianske og angolanske folket. For det norske folket tjener stort. Halle Jørn Hanssen har regnet ut at Statoil i perioden 2006-2008 hentet hjem over 45 milliarder kroner fra Angola alene.
Angola er vår mest vellykkede utenlandssatsning, ved siden av den vi har gjort i oljediktaturet Aserbajdsjan.

Hvordan står det til i de afrikanske landene der Statoil tjener milliarder, og vi gir 120 millioner tilbake gjennom Norad? Bistandsslanten går til å utvikle «godt styresett og menneskerettigheter», samt til en bedre forvaltning av oljepengene under programmet «Olje for utvikling».
Angola har høyest barnedødelighet i verden. I Norge dør 4 av tusen barn ved fødselen. I Angola er tallet 180 av tusen. 44 prosent av befolkningen er underernært, og 70 prosent lever på under to dollar dagen. Forventet levealder er 38.2 år, nest lavest i verden og godt under halvparten av Norges. Likevel er det Angola som gir oss

milliarder i «bistand».
Angola, der Statoil deler kontorer med den norske ambassaden, er ekstremt. Men det står ikke mye bedre til i Nigeria.

Korrupsjonen gjennomsyrer det meste. Det er ikke mulig å få noen til å gjøre noe, uten at du bestikker dem. Lærere, politifolk, byråkrater, leger, dommere, forretningsmenn... absolutt ingen løfter en finger med mindre du betaler. Korrupsjon er ikke en feil i system som ellers fungerer rimelig godt, slik som i Italia. Det er selve systemet.

Her er det endelige og ugjendrivelige beviset for at Statoil deltar i korrupsjon i Angola, Nigeria og Aserbajdsjan: De er til stede. Eller vil Statoil ha oss til å tro at oljekonsesjoner, altså det mest verdifulle i slike land, er det eneste som er fritatt for korrupsjon? Apropos: Statoil samarbeidet med BP i Nigeria på slutten av 1990-tallet. Nordmennene kjørte så hardt for å få tak i en oljekonsesjon militærdiktatoren hadde gitt sin frisør, at selv britene satte ned foten.
Den angolanske og nigerianske staten er skall, som eies og drives av en liten elite. Livet er ikke så enkelt for disse heller. Slottene i hjemlandene skal vedlikeholdes. Man må skaffe seg luksuseiendommer i London, New York, Lisboa og Dubai. Barna må sendes til de dyreste privatskolene i Vesten. Alle de åtte konene vil stadig til Paris for å kjøpe smykker og designerkjoler. Privatflyet og Mercedesen må stadig skiftes ut, når nye toppmodeller lanseres.
Alt kommer fra oljen. I Angola er en håndfull mennesker gode for mange hundre millioner kroner.

Alle de rikeste jobber for staten.

Oljeselskapene trenger ikke å gjøre som vanlige folk. Siden beløpene er så store, har man fått korrupsjonen inn i ordnede former. «Agenter» som John Abebe gjør jobben. Mulighetene er mange. Man kan for eksempel gi 30 millioner i rabatt ved salg av et oljefelt. Man kan benytte datterselskaper uten innsyn. Man kan kjøpe seg opp i felt der andre er hovedoperatør. Statoil vet stort sett hvordan man selv unngår å bli skitten på hendene.

Om Statoil ikke hadde tatt denne oljen, så hadde noen andre gjort det. Det er sant og riktig. Men vi bør innrømme hva vi gjør, og ikke hevde at Statoils nærvær gjør landene demokratiske og mindre korrupte. Såpass anstendige har vi råd til å være.
Abu og andre nigerianere som sender ut Nigeria-brev tror jo ikke på dem selv. Så hvorfor skal vi tro på våre Statoil-brev?

fell
from

En faktaboksøvelse

I krig er sannheten det første som går tapt, heter det. Det ligger en gitt forståelse av hva som er sant bak ordene en velger for å beskrive fakta ved en konflikt, ord bærer forutinntatt mening. Vår øvelse tar utgangspunkt i en faktaboks i Aftenposten 17.03.2015 som beskriver konflikten i Ukraina. Vi har gitt en fremstilling av de samme fakta som i Aftenposten, men forsøkt og forestille oss hvordan en russisk eller en versjon upåvirket av 'vestens' mening om konflikten ville lydt. Når man ser nærmere på ordvalget ser man også hvor ensidig fakta kan fremstilles og hvor mye politisk propaganda som ligger bak noe en forventer er nøkternt og saklig. Vi har forsøkt å finne fram til en ordbruk som er tilsvarende sann og meningsladet som i Aftenpostens framstilling, men i en motsatt retning. Vår faktafremstilling er under Aftenpostens punkter.

Ukrainas prorussiske president Viktor Janukovitsj ble avsatt etter store demonstrasjoner i februar 2014.

Ukrainas lovlige valgte president Viktor Janukovitsj ble styrtet i et væpnet kupp i februar 2014.

De nye provestlige makthaverne ble møtt med mistro i områdene der etniske russere er i flertall.

En av de første lovendringene vedtatt av opprørernes ny regjering var å fjerne russisk språk som et likestilt, offisielt språk med det ukrainske. Dette ble opptakten til uro sørøst i landet der russiske etniske er i flertall.

27. februar 2014 tok prorussiske opprørere kontroll over regionforsamlingen på Krim-halvøya, og utlyste folkeavstemning om løsrivelse. Et stort flertall av dem som stemte sa ja.

27. februar 2014 besluttet regionforsamlingen på Krim-halvøya å avholde en folkeavstemning om tilbakeføring av regionen til Russland. Deltagelsen i folkeavstemningen var høy og et stort flertall stemte for.

21. mars vedtok Russland å annektere halvøya.

21. mars vedtok Russland å anerkjenne folkevalget som et legalt ønske om repatriering av Krim-halvøya til Russland.

Prorussiske separatister har siden april kontrollert en rekke byer i Øst-Ukraina.

Motstanden mot den nye ultranasjonalistiske regjeringen i Kiev spredte seg i Øst-Ukraina og resulterte i okkupasjon av flere offentlige bygninger kalt 'anti-Maidan'. I Odessa fikk anti-Maidan protesten tragiske følger: 42 personer ble stengt inne og brent i hjel i en bygning. Saken ble alltid etterforsket.

Regionene Donetsk og Luhansk stemte 11. mai 2014 for løsrivelse i folkeavstemninger organisert av opprørerne.

'Odessa-massakren' ga en ny, synlig bekreftelse om at motivene til kuppregjeringen var å tilintetgjøre russisk kultur og identitet i landet. I de folketette regionene Donetsk og Luhansk ble det avholdt folkeavstemninger der flertallet stemte for egen autonomi innenfor nasjonen Ukraina.

25. mai 2014 ble det holdt presidentvalg i Ukraina, der forretningsmannen Petro Porosjenko vant.

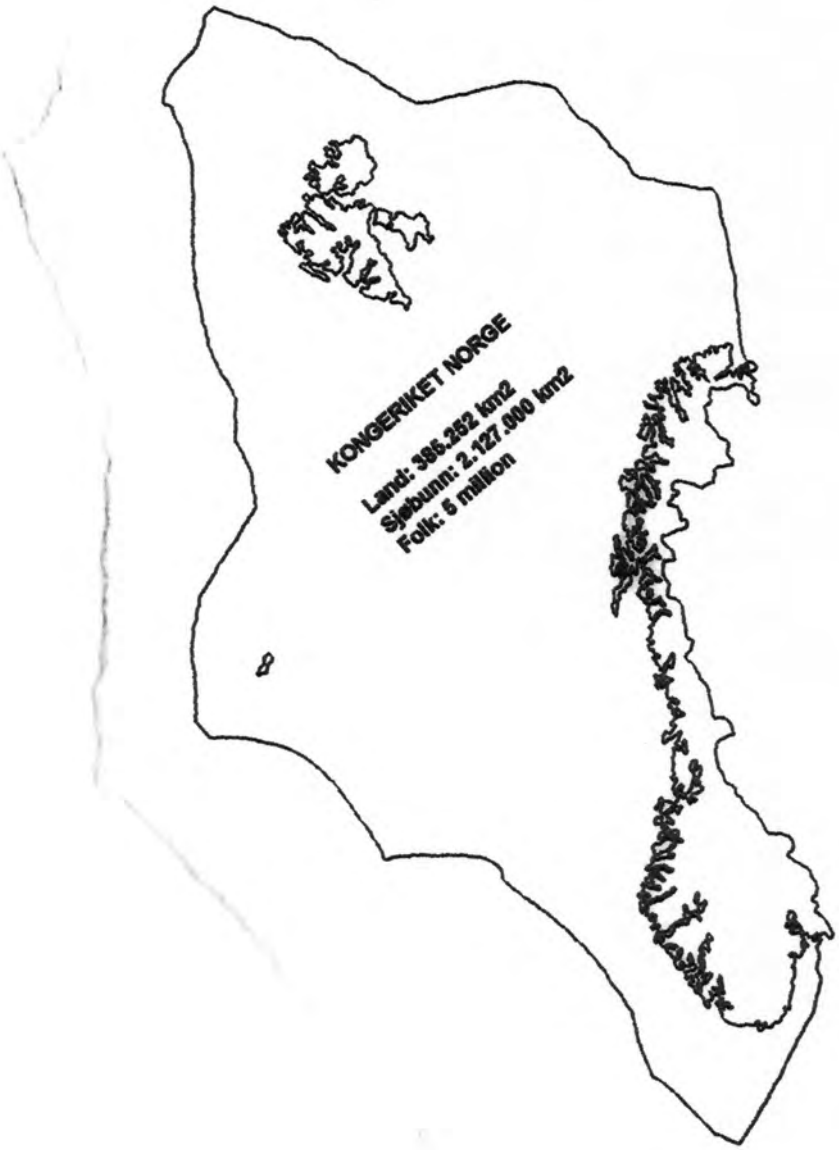
25. mai 2014 ble det holdt presidentvalg i Ukraina, der forretningsmannen Petro Porosjenko vant. Donetsk og Luhansk regionene deltok ikke i valget fordi de ikke anerkjente valget som legalt. Partiene de fleste i øst tradisjonelt har stemt, regionpartiet og det kommunistiske parti, var blitt forbudte og hadde ingen representant.

Kort tid etter satte Ukrainas regjeringshær inn en stor militæroffensiv mot de opprørskontrollerte områdene.

Kort tid etter satte Ukrainas regjeringshær inn en stor militæroffensiv mot områdene i opposisjon til den sittende regjering. Den sittende regjering viste ingen vilje til dialog eller forhandling og kaller de russisk-etniske borgerne øst i landet for terrorister.

Ukrainas regjering og NATO anklager Russland for å ha sendt soldater og militært utstyr for å støtte opprørerne. Russland avviser dette.

Russland støtter den etnisk russiske befolkningen finansielt og moralsk i en tid da myndighetene i Kiev har kuttet i pensjon, vann og elektrisitet. Tilstedeværelse av regulære, russiske styrker har aldri blitt påvist, men Ukrainas regjering og NATO anklager Russland for militær invasjon.

KONGERIKET NORGE
Land: 386.252 km2
Sjøbunn: 2.127.000 km2
Folk: 5 million

REGLER FOR LEK PÅ SNØHAUGENE

Snø er gøy,

men vi må ha noen "kjøreregler"!

Ting som ikke er tillatt:

- Lekeslossing og dytting
- Kongen på haugen

Ting som er tillatt:

- Haugen v/bingen: Når dere har banen, kan dere leke på denne haugen
- Alle andre hauger:
  - Aking uten akebrett (plastposer med mer)
  - En vei opp, en annen ned (sklia)
  - Vente på tur
  - En av gangen
  - ***En voksen passer på og sørger for at regler følges***

1752

Dets Fedme.

§. 7.

Nord-Søens Fedme er næſt dens Salthed en mærkværdig Egenſkab, helſt da de utallige ſtore og ſmaa Fiſke, ſom der baade fødes og fedes, blive omſider mange, ja næſten alle, Europæiſke Lande deels til Spiisnings, deels til Lysnings ſtore Gavn og Tieneſte; tht diſſe feedes ikke alleneſte af at æde hverandre indbyrdes, tillige med utallige Orme og Inſecter, item Taug, Søe-Træer og deslige Væxter, ſom tiene ſærdeles viſſe Slægter af Havets Indbyggere til Næring; Men det ſalte Vand ſelv befindes at have i og ved ſit Salt, en temmelig Fedme, hvilken forvolder, at naar Vaade-Ild opkommer i et Skib, ſamme ey ſlukkes, men ſnarere forøges ved at ſpoite derpaa med Søe-Vand. Chymici vide at ſøge Olie i Saltet, og ARISTOTEL. ſiger *Problem.* Sect. XXIII. Qvæſt. 32. Qvoniam mari ſuum pingve eſt, qvod oleum demonſtrat qvod in ſale eſt. Desforuden er Hav-Bunden mangeſteds ſkiult med en Slags gandſke feedagtig Leer eller Dynd, ſom her kaldes Evie, og uden Tvivl for en ſtor Deel beſtaaer af utallige Fiſkes udſatte Rogn og Melk, hvilken ikke al kand blive til Yngel, ikke heller al fortæres friſk, da den ellers ſøges med ſtørſte Appetit af andre Fiſke. End videre er det venteligt, at i Havet ligeſom paa Jorden, udgyde ſig her og der nogle rindende Olie-Bække eller Strømme af Petroleo, Naphtha, Svovel, Steen-Kul-Fedme og andre bituminieuſe og olieagtige Safter.

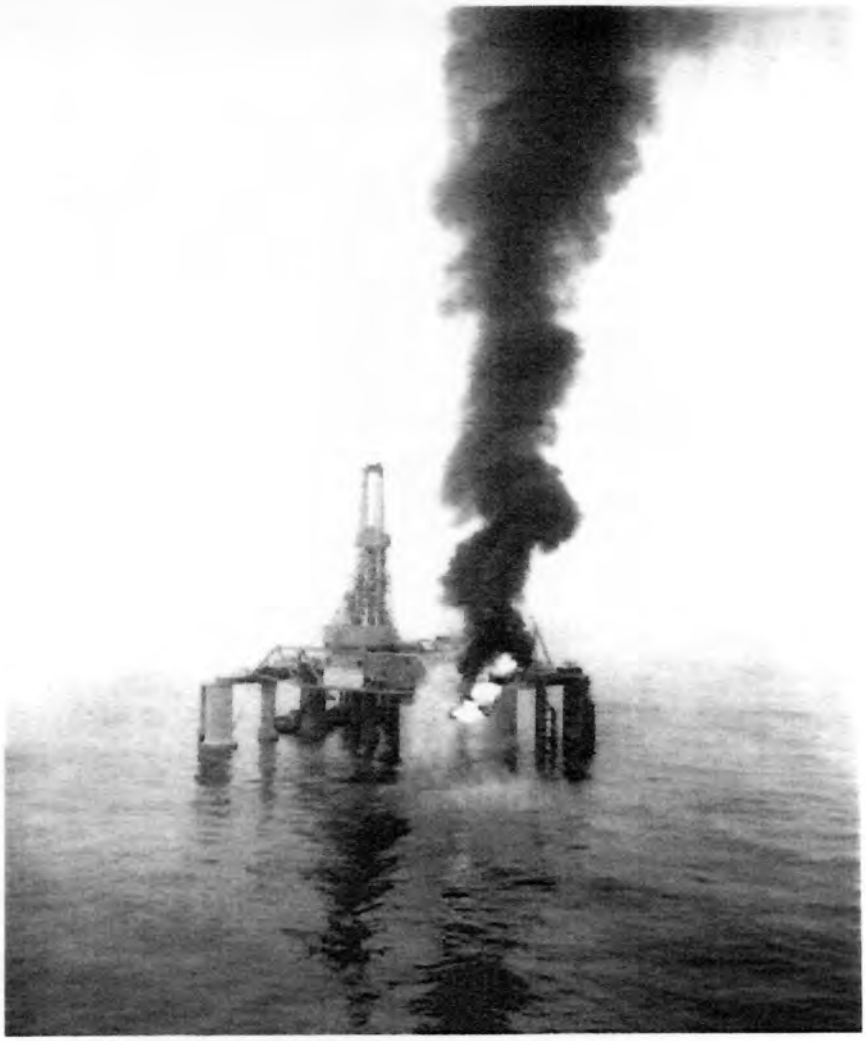
§. 8.

NORSKE OLJEFUNN OG FELT (ordliste)

AGAT
ALBATROSS
ALBUSKJEL
ATLA
ALUN
ALVE
ALVHEIM
ASKELADD
BALDER
BETA SADEL
BLANE
BRAGE
BRISLING
BRYNHILD
BYGGVE
BØYLA
COD
DELTA
DRAUGEN
EDDA
EDVARD GRIEG
EIRIN
EKOFISK
ELDFISK
EMBLA
ENOK
EPIDOT
ERLEND N.
FLEMMING
FLYNDRE
FRAM
FREKEFRIGG
FRØY
GAUPE
GIMLE
GINA KROG
GJØA
GLITNE
GOLIAT
GRANE
GREVLING
GUDRUN
GULLFAKS
GULLTOPP
GULLVEIG
GYDA
GUNGNE
HANZ
HEIDRUN
HEIMDAL
HOD
HULDRA
HYME
IDUN
ISLAY
IVAR AASEN
JETTE
JOHAN SVERDRUP*
JOHAN CASTBERG
JOTUN
KAPPA
KLAPPMYS
KNARR
KRISTIN
KVITEBJØRN
LAVRANS
LERKE
LILLE-FRIGG
LINERLE
LINNORM
MARTIN LINGE
MARULK
MIDGARD
MIKKEL
MIME
MJØLNER
MORVIN
MURCHISON
NJORD
NORDØST FRIGG
NORNE
ODIN
ORMEN LANGE
OSEBERG
OSELVAR
PEIK
RAGNAROCK
RANGFRID
REV
RIMFAKS
RINGHORNE
SIGRID
SIGYN
SKARV
SKINFAKS
SKIRNE
SKRUGARD*
SKULD
SLEIPNER
SMØRBUKK
SNADD
SNORRE
SNØHVIT
STATFJORD
STJERNE
STORSKRYMTEN
STÆR
SVALE
SVALIN
SYGNA
TAMBAR
TJALVE
TOMMELITEN ALPHA
TOMMELITEN GAMMA
TOR
TORDIS
TROLL
TRYM
TUNE
TYRIHANS
ULA
URD
VALE
VALEMON
VALHALL
VARG
VEGA
VESLEFRIKK
VETTE
VIGDIS
VILJE
VISUND
VOLUND
VOLVE
YME
YTTERGRYTA
ÅSGARD
AASTA HANSTEEN

*Navndisputt mellom tidligere olje -og energiminister Ola Borten Moe og Oljedirektoratet (med Språkrådet i ryggen), da Borten Moe ville bytte ut navnet til "gigantfunnet" SKRUGARD i Barentshavet med SVERDRUP. Begrunnelsen var at slike store funn "må få navn som representerer de viktige sprangene som skal gjenspeiles".

Fra leserkommentarene til a
Teknisk Ukeblad i 2011 og s
http://www.tu.no/petroleum/2

Forslag?

Hva mener du nye, store oljefunn b

Skriv dine forslag i kommentarfeltet.

Christian · *for 208 uker siden*

Drillo! :-)

Svar

Jens · *for 208 uker siden*

Politikere har store egoer, saa de
Flotte saker - akkurat det vi treng

Svar

certificato sic · *for 208 uker sid*

Gauken, Himkok, Boooon

Svar

Pandy · *for 208 uker siden*

Om det skal spille på typisk norc

Svar ► 1 svar · *aktiv for 208 uker*

10hi · *for 208 uker siden*

Rocco Hansen

Svar

Rapporter

Nadreas · *for 208 uker siden* +9

NAV 1, 2, 3, 4 osv?

Svar ► 1 svar · *aktiv for 208 uker siden*

Rapporter

oljepessimisten 69p · *for 208 uker siden* +8

"Ra", "Tigris" og "Saga Siglar": alle gikk ned, nøyaktig som norsk oljeproduksjon... ;-)

Reply ► 7 replies · *aktiv for 208 uker siden*

Report

TAFL · *for 208 uker siden* +8

Jeg stemmer på "Attføring", "Uføretrygd", "Tidlig Pensjon", "Langtidsbehandling" og "Distriktsutvikling".
Ditt vil det meste av inntektene fra sokkelen strømme til etterhvert.

«Alle roser er blomster, noen blomster visner fort, derfor visner noen roser fort » *

- Da sender vi dette dokumentet rundt. Det gjøres en tilleggsinvestering i neste periode siden vi nå er tjent med en ønsket feilsluttning. Signaturfeltet finner dere på side 6.

-Jeg sender papiret inn i ringen, gi det videre til neste person uten å skape lyd. Økolytt er ikke noe nytt. Det akustiske rommet trer langsomt fremover - Økologisk sett er alle kilder i dette verket likeverdig. Vi lytter til lydenes posisjon og kvalitet - ikke til dets mening. Meningsløsheten og det politiske savnet er vår vei til mening.

-Han sender arket rundt - merker seg stillheten, at situasjonen blir forstått, opplevd, og tidvis oversett. Arket sendes rundt med små knekk, gniss, hiss, ventilasjon, blaff, latter, en brett sammenfaller med drypp fra kranen, en cola skrus langsomt opp, en lastebil stanser på varm grus utenfor. Sko og sand på linoleum. Hvis vi visste hva vi kom til å danse før vi danset, ville vi vel ikke vel danset.

-Hun sender arket rundt - ser det bevege seg fra hånd til hånd. Teksten er velorganisert, fabrikkert, regelrett blir den studert, memorert, arkivert på en pult i stabler, i dokumentordnere, papirbøtter, glemte lommer, plukket frem, evaluert som gjenstand for ny oppmerksomhet, noe å referere til, innskrive i en riktig form, den mest flytende formen er den harmløse, ekspertuttalelse med all tyngde på det man vet, uten ett ord om det man ikke vet, uten et ord om andres kunnskap, om andres planer i samme sak og en harmløs illusjon av kontroll er det som blir sendt rundt og arket bestrykes og arket grønnvaskes og de mykeste forsikringer om bærekraft tegnes, snus litt på solen dere og på tryggheten, på selburosa så fin og tradisjonsbundet, på ferielektyren - ikke på fortellingen om det dype kaos og banale sannhet - ikke snus på fortellingen om fremtiden vi ikke ser - min sønn!

Ser hun ut som en politiske vinner? Ser han arket gløde i sin egen kontekst og sønnen raser mot et oppkomme av skjult mening, mot avskjæring og skyskraperhøye inngangsbilletter og er det nå klart for dem begge, at arket fortsatt beveger seg fra hånd til hånd, fra lommer til stabler til flyers og at vi alle går inn for landing på noe nytt?

-Han sender arket inn i sirkelen. Lytt - når det nærmer seg - når du får det i hendene - når du gir det videre - når det fortsetter et annet sted. Det økologiske lyttet har sidevirkninger. I det øyeblikket vi kjenner hvor vi kommer fra, hvordan lyset beveger seg der, hvordan vi overlever der - i hvilke former - flyter hodet hans ned langs ryggsøylen, gjennom bekkenet for å lande i føttene og hvile. Han trenger det ikke lenger. Han trenger tid. Høyre - venstre øye vokser ut i fotsålene. Bladverket er av ren dyp grønn verdighet; kilden til voksende natur.

- Han sender arket videre fordi han gjenkjenner det som gjør oss overførbare, det som sender oss vinter, som bærer oss strukket ut i en lang varm ettervirkning som løfter.

- Jeg sender arket rundt for mine nærmeste, for mine fjerneste, dagsang, nattsang, nyanser av rasling, deling, gnist, blaff og rom i bevegelse. Sko og sand mot gulvbelegg. Hvis vi visste hva vi kom til å danse, før vi danset, ville vi ikke ha danset. Eller vi hadde danset i en annen form.

(* sitat fra boka *Thinking , Fast and Slow* av Daniel Kahneman)

«Denne boken dreier seg om eksil og dannelse. Lesning av Dante ga meg en italiensk regel: Dannelse oppstår alltid og bare i eksil. Det vesle som fins av dannelse i Norge, dannes ut fra evnen til distanse i et livsnødvendig indre eller ytre eksil. Dannelse er det motsatte av turisme. Slik førte min selvomsorg meg stadig mer inn og ut av norsk kultur (og underholdning) til jeg ble uhelbredelig gudløs og partiløs i en vag, men livslang interesse for eksemplariske flyktninger og forrædere fra Klosterlasse til Asbjørn Sunde.»

088.82 J
Johannesen, Georg
Eksil
fhbv
2005
3.ex
01030162334003

GEORG JOHANNESEN EKSIL

GEORG
JOHANNESEN

EKSIL

OM KLOSTERLASSE
OG ANDRE EKSEMPLER

V
088.
82
J
VOKSEN
AVDELING

CAPPELEN

Topologier

To svenske og to norske erkebisper døde i landflyktighet i første halvdel av det 16. århundret.

Klosterlasse var deres arving.

Grunnloven av 1814 forbød både jøder og jesuitter. Henrik Wergeland ville oppheve jødeparagrafen. Jesuittparagrafen ble opphevd først i 1956, nøyaktig tre hundre år etter Loyolas død.

På den tid fant Oslo-regimet mer aktuelle fiender: kommunistene, som lystret Kreml slik jesuittene lystret Vatikanet.

Ateisten Lenin skal ha beundret jesuittene.

Friedrich Nietzsche skal ha sagt at jesuittene var de eneste kristne han respekterte.

Det ligger et paradoks i dette: Jesuittene var så sterkt orientert mot gjerninger «til Guds større ære» at det nesten ikke ble plass til Gud. I 1984 avsluttet den katolske historikeren Johs. J. Duin sin omtale av Klosterlasses lange kampliv i resignerte vendinger:

> *I historien kan vi mennesker ofte kun ane hvorfor det ene, og hvorfor det andre.*
>
> *For den som sto ved hans grav i 1622 kunne Klosterlasses liv og årelange arbeide for den gamle kirke i Norden synes tragisk og nokså fattig på definitive resultater. Det er vanskelig å dømme i historien*[20].

20. Johs. J. Duin: *Streiftog i norsk kirkehistorie*, 1984:62.

Respekten for en figur som Klosterlasse har økt i de siste tiår, i takt med mistroen til en fremtid uten norsk fortid. Ikonoklastene rår. Stavangerbarokken bygde på kunstneriske prinsipper fra jesuittenes Jesus-kirke i Rom, men det gis ikke 30 tusen sølvpenger til restaurering av en prekestol i Bergens bilombruste Mariakirke, selv når og særlig hvis Oslo optimistisk deltar i minst to nykristne korstog.

Fiksjon 1: Norsk folkedikting fikk katolske trekk fordi norske bønder etter 1314 i 500 år sang heilagviser for Venstre i 1905, men i 2005 bare og helst på engelsk i USAs quadriga: Pentagon, Wall Street, Washington, Hollywood. Hovedstrømningene i norsk historiedikting fløt fra Nic. Wergelands antidanske smedeskrift, under fossebrus fra en påstått nasjonbygging, via metropolbygging av et tysk Kristiania, så via Quisling og Hamsun inn i EUs tyskromerske keiserrike.

Fiksjon 2: Media i Oslo er blitt alle religioners nye Vatikan. Norges «Nei til EU» (= Nei til Oslo) var et Nei til to tyske religioner: Luthers og Görings.

Min enkle farfar fant ut at 1940 gjentok 1540 med Vincent Lunge som den tids Vidkun Quisling. Kartografbrødrene Magnus falt som katolske erkebisper utenfor det kartet der Norge forveksles med Oslo og Oslo med Verden. Nei til Oslo er Ja til Norge og til tre katolske verdener: jul, påske og pinse.

Reaksjonen – og Klosterlasse var reaksjonær i ordets fleste betydninger – var og er i selve Norge en dyp og irrasjonell understrøm, hvis ideale vesen er fremtiden, det tapre og det skjønne, som vi blasfemisk kunne kalle Den hellige ånd. Klosterlasse var forræder som atomspionen Klaus Fuchs eller Kim Philby i England og tyske – og norske – Sovjet-

agenter (1917–1990). Che Guevara (død 1967) var i slekt med jesuittene i Paraguay tre hundre år før. Ekstremene berører hverandre, i tenkemåte som i væremåte.

Pater Norvegus' topologiske livsstil var å opptre tvetydig, synlig, usynlig og uforanderlig som et tidstypisk produkt av sin situasjon og av sin tro.

Som det het i hans nekrolog: alltid den samme under alle sine skjebner. Klosterlasse lærte seg å bli en lærd stokk, et aktivt kadaver, et levende lik, i et tungt og farlig kampliv, med en total plan om å frelse seg selv, sin familie, Norge, Norden og Verden.

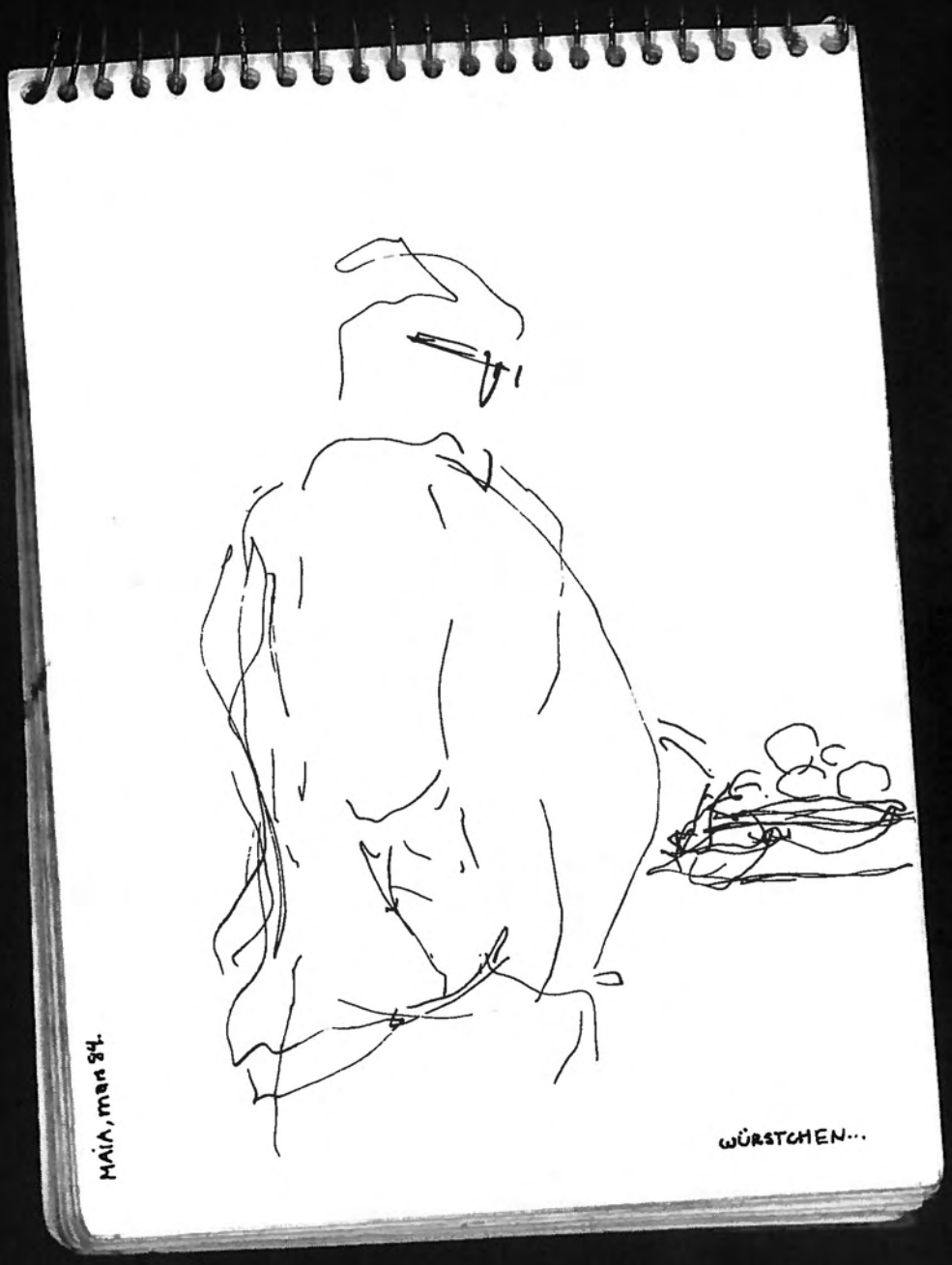
Topologisk lesemåte gir et vern mot altfor rask aktualisering av vår innbilte kontakt med førmoderne tekster og deres forfatteres antatte eksistensform. Ignatius Loyola skrev *Exercitier i Ånden*, det er en håndbok i å øve seg i å stedfeste den levende og døde Jesus. Av den antiintellektuelle Ignatius Loyolas åndelige gymnastikkøvelser oppstod et pinsevær som ga jesuittene et karaktersystem. Det gjaldt å regissere sitt livsløp i en topikk av øvelser for å døde seg selv til Guds større ære.

Klosterlasse ble sin egen kopi. Klosterlasse levde og han levde ikke. Hans hjemland var *Memoria*, som bestod av topoi, det vil si tenkte steder, indre huskeregler, huskesedler og huskesteder. Topos-forskningen på personer og tekster i et latinkyndig Europa ble særlig kjent fra 1945 med E. R. Curtius og hans studier av møtestedene mellom europeisk litteratur og latinsk middelalder. Fritt etter Wolfgang Kayser[21]: Toposforskningens resultater forbauser bare folk som oppfatter språket essensialistisk og begrepsrealistisk som i naturfag eller norsk samfunnsforskning og dermed som immunt mot poetokrati i såkalte diktverk som er fullstendig ubestemmelige ut fra originale følelsesopplevelser i hver enkelt dikters tomme og usynlige sjel.

21. Wolfgang Kayser, her sitert etter Anker Teilgård Laugesen: *Middelalderlitteraturen*, København 1966:230.

Den anglikanske T. S. Eliot hevdet som kjent at poesi ikke uttrykker følelser, men avskaffer følelser og ikke uttrykker personlighet, men avskaffer personlighet. Men sublim eller opphøyd personlighet og følsomhet er nødvendig for å kunne ønske å avskaffe både sin person og sine følelser. Thomas Aquinas «...anså poesien som den svageste af alle erkendemåder, den er infrarationel [...] den beskæftiger sig med ting som på grunn af deres ringe sandhedsindhold ikke kan fattes af fornuften»[22]. Et «ringe sandhetsindhold» er hva Kjartan Fløgstad har kalt «urima lyrisk tale» hos globaliserte norske statsråder med en sakprosa, som er sentrallyrikk i innhold og godhetsdiskurs i form.

22. A. T. Laugesen, 1966:232.

En mannlig ferjepassasjer med mage som nettopp har forsynt seg med en ekstra porsjon pølser, eller kjøttkaker.

De der.

Dem som øde Norge vil Norskehavet legge.

Deres hviskelek er oljeplattform. På havet brenner.

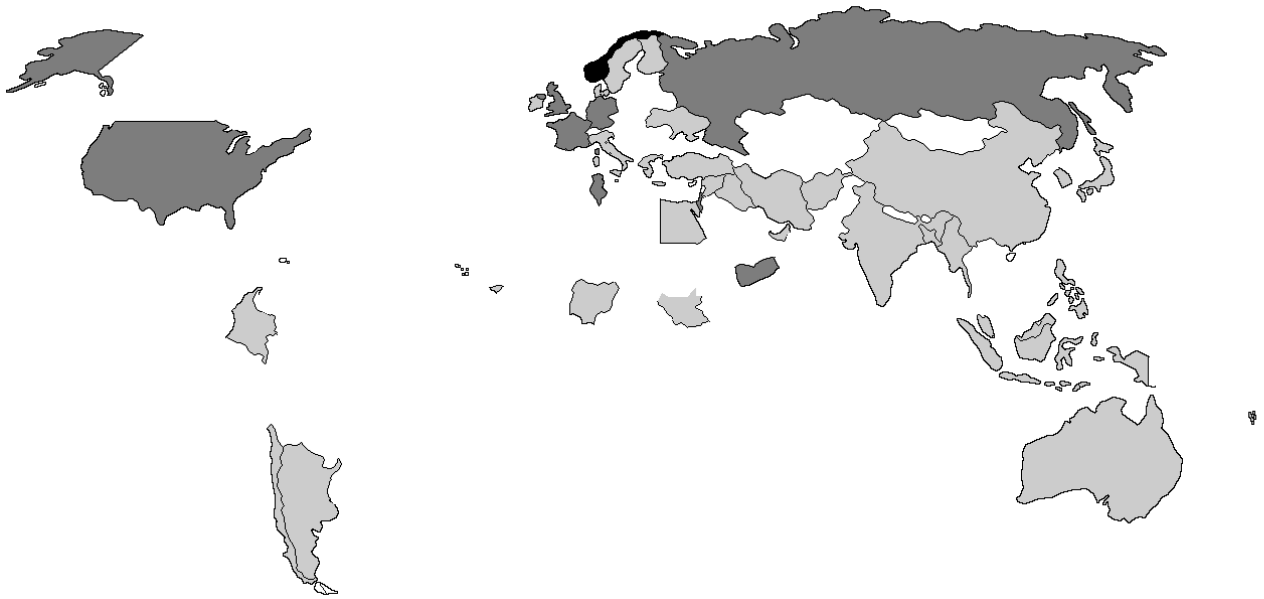
Folkediktning har hull, fra dem pumpes vidunderlige fylde.

De er Dem.

Henvendelse er vanligvis påkallelse, det er Dem der ute.

Dem som Norges utlegg, vi sjøsatte.

Verden i mars ifølge Dagsrevyen

Norsk Retorikk Kringkasting

LAKSESPELET – ALLMENNINGENS TRAGEDIE (utdrag)

bygger på en hendelse fra virkeligheten der Mona Solhaug skulle delta på en kunstfestival i Nord-Norge. Prosjekt hennes er nettopp blitt refusert idet lakseoppdretteren Johnny Sjøvold dukker opp...

JOHNNY: Listen, why don't you join *my* project? I have something rather big going on.

MONA : Aren't you a fish farmer?

JOHNNY: I like to call myself an *aqua-artist*.

MONA : What?

JOHNNY: *Aqua-artist*. The ocean is my studio, my palette and my canvas.

MONA : But I'm useless.

JOHNNY: No, you're not. I can think of many ways to use you...

MONA : Like what?

JOHNNY: Like in an experimental product-oriented body performance... about fish.

MONA : Sounds interesting, but...

JOHNNY: Have you ever been to New York, Mona?

MONA : No.

JOHNNY: Well, this project could change your life...

MONA : Wow. What's it about?

JOHNNY: It's all about helping nature... helping it adapt to future requirements. You know, nature isn't perfect.

That's an old myth. When nature was created, the world was a different place. I want to prevent

nature from ending up in the backwater.

MONA : But how?

JOHNNY: By taking a piece of nature, like you, and mix it with another piece of nature, like... fish, and create a

brand new product.

MONA : A product?

JOHNNY: I want to create a fish for the future – the Sal-Mona.

MONA : Oh. And what about the performance?

JOHNNY: The performance will be spectacular!

MONA : Wow.

JOHNNY: Now, do you want to join my project?

MONA : I don't know... What exactly is the purpose of this?

JOHNNY: To feed the world is my overall ambition. Many children refuse to eat fish, and die from malnutrition.

If we could only make the fish seem more likeable to them, more human, we could save millions of

lives.

MONA : It's wonderful, Johnny. You surprise me.

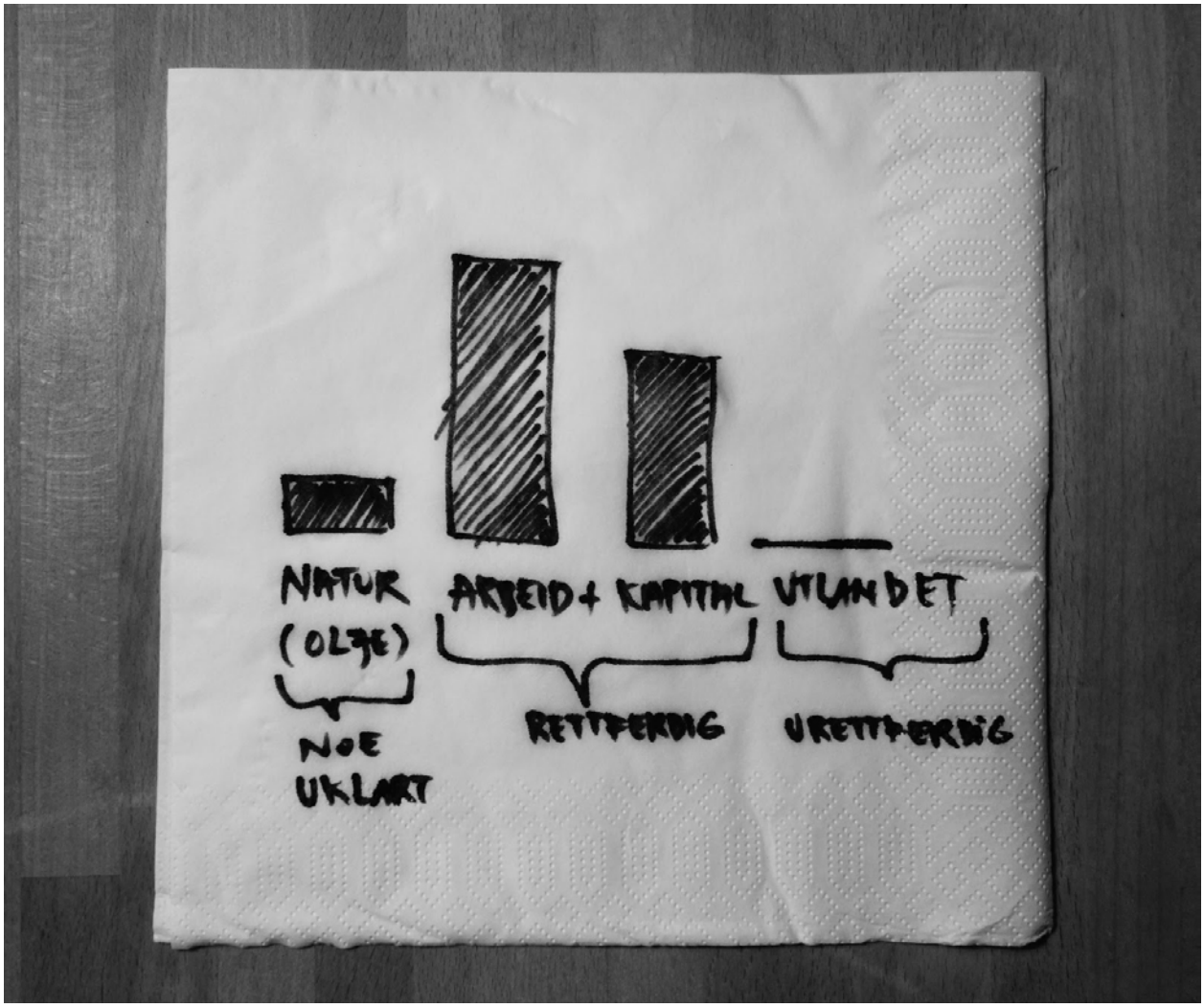
JOHNNY: The project might involve some unknown consequences, but that's the nature of art, don't you think?

MONA : Absolutely.

JOHNNY: So, Mona, do you want to enter the unknown with me?

MONA : I do.

UTLANDET GIR OSS INGENTING!

To borgere har lest avisa og diskuterer hvordan de skal dele kaken til ettermiddagskaffen:

Borger 2: Gosh, godt å høre at oljeprisen steg litt igjen nå i påska! Men vi burde vel begynne å tenke på hva vi skal leve av etter oljen her til lands.

Borger 1: Altså, du, vi lever ikke av oljen i Norge.

Borger 2: Hva lever vi av da, mener du? Oljenæringen er jo den viktigste enkeltnæringen i dette landet!

B1: Neida. Leste det i avisa. Arbeid og kapital er mye viktigere. Dessuten så gir utlandet oss ingenting.

B2: Hva? Men utlandet gir oss masse. Olivenolje for eksempel. Det har vi ikke her. Og nesten alt på vinmonopolet er fra utlandet. For ikke å glemme taxfree!

B1: Jammen poenget er at utlandet ikke GIR oss noenting! Alt det andre der må vi kjøpe!

B2: Ja, nettopp, for oljepenger. Eller? Vent litt, nei, jeg forstår ikke det med at utlandet ikke gir oss noen ting, de betaler vel for oljen?

B1: Ja, de betaler for oljen, som vi uansett ikke lever av, men de GIR oss fortsatt ingenting, skjønner?

B2: Nei, men hvorfor skulle de gi oss ting gratis?

B1: Nei, det vet jeg ikke. Men det var ihvertfall det som sto i avisa. Uansett, Norge har store inntekter fra utlandet, men utlendinger har like store inntekter fra Norge. I fjor betydde netto inntekt fra utlandet ingenting for Norges disponible inntekter.

B2: Ja, og så måtte kapitaleierne nøye seg med en fjerdeldel av inntekten, mens arbeiderne stakk av med over halvparten. Heldigvis står det i avisen at den fordelingen har vært stabil over tid, så da er vel alle fornøyd med det da.

B1: Arbeiderne burde ihvertfall være fornøyd, de spiser nesten 55% av Norges totale disponible inntekt. Men det spørs om utlandet er så fornøyd.

B2: Utlendingene burde ikke være veldig fornøyd, de har jo blitt tatt fra like mye som de har tatt. Da har de jo gjort fryktelig mye arbeid uten å få noe igjen for det. Men altså, "Lønn til arbeidskraft". Når ble lønninger til inntekt for Norge?

B1: Det må vel være inntekt, for lønn kan jo ikke være en utgift hvis det er inntekt?

B2. Nei, det har du rett i. Men hvis jeg betaler deg lønn, så er det jo en utgift for meg. Det er vel her disse utlendingene kommer inn tenker jeg. De har alle lønnsutgiftene og så får vi alle inntektene. Så med andre ord så lever vi av utlendingen og ikke oljen? Jeg tror det må være slik det henger sammen.

B1: Det er jo slått fast veldig klart at vi ikke lever av oljen, så den er grei. Men det er litt vanskeligere det der med utlandet, syns jeg, siden de bare er representert med 0.04% i diagrammet. Og siden de bare såvidt henger med i diagrammet så burde de holdes utenfor diskusjonen. Det er mer rettferdig. Og i en antatt rettferdig markedsøkonomi skjer fordelingen pr. definisjon som fortjent.

B2: Lønn til arbeidskraft er uttrykk for at en stor andel av verdiskapingen blir disponert av de ansatte. Altså, rettferdig. Sagt på en annen måte: Med lønnen kan de kjøpe en del av

verdiskapingen i Norge, og det gjør de hver dag. Igjen, rettferdig. Lønn er inntekt og kjøpekraft for noen, men kostnad for bedrifseierne. Slik jeg har forstått det også rettferdig. Uten arbeid - ingen lønn. Helt klart rettferdig. Uten arbeid – heller ingen verdiskaping. Uten lønn – ingen kjøpekraft. Rettferdig! Rettferdig!!!

B1: Aha! Rettferdighet! Nå skjønner jeg! Vi lever av en rettferdig fordeling mellom arbeidere, kapitaleiere og naturressurser. Og 0.04 % av utlandet.

B2: Nei nei, vi lever av produksjon! Produksjon er mye mer enn å lage ting. Servicebransjen produserer en rekke tjenester vi vil betaler for. Servering på restaurant, transport fra A til B og kino er tjenester som gir oss like mange gleder som fysiske ting vi kjøper! Og sex! Det er gratis. Som regel. Men det er også produksjon noen ganger, for det blir barn av det og Norge trenger unger.

B1: Norge trenger unger, for utlandet betaler seg ikke.

B2: Ja, men for eksempel i Luxembourg som ligger svært høyt i BNP/innbygger fordi mange bor i nabolandene, men jobber i Luxembourg. Dermed blir produksjonen høy selv om antall innbyggere er relativt lavt. Sånn at det er både utland og innland samtidig. Veldig smart egentlig.

B1: Skjønner. Vi trenger svenske unger.

B2: Ja, for det er ikke gratis å hente oljen opp fra havet. Og det er jo mye billigere å la utlendingene gjøre det for de skal bare ha 0.04% lønn, mens de norske skal ha 55%!

B1: Da er de mistenkelig billige i drift, mener jeg. Eller så er det noe med det diagrammet der vi ikke har forstått.

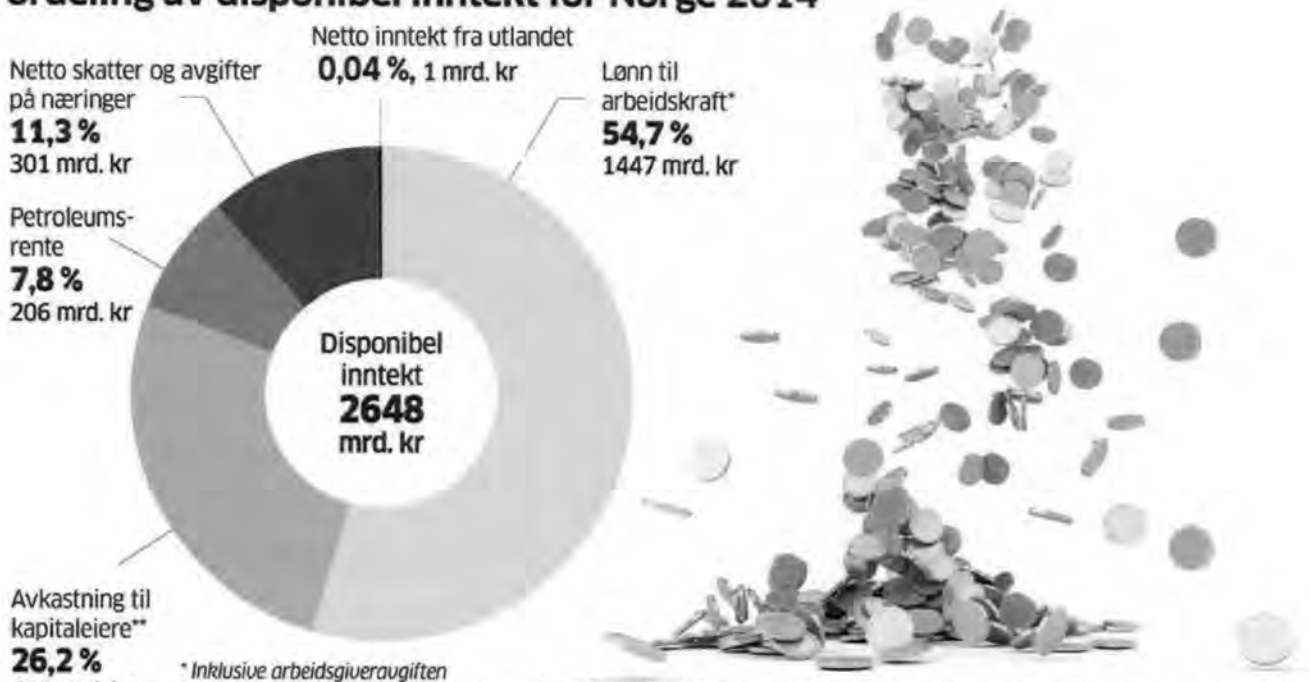
B2: Jeg tror det har noe med kvantitet versus kvalitet. Utlendingene er så billige fordi de ikke leverer så gode og sikre tjenester som de norske.

B1: Strieskjorta og havrelefsa versus luksus?

B2: Ja, men må ha litt av hver, kaffen smaker bedre når man må over bekken etter vann, etter en lang skitur.

B1: Det kan jo hende man må gå et stykke, for til slutt er kaken finfordelt langt unna den opprinnelige fordelingen på arbeid og kapital.

Fordeling av disponibel inntekt for Norge 2014

* Inklusive arbeidsgiveravgiften
** Driftsresultatet på fastlandet og «normal» kapitalavkastning i oljesektoren.

Kilde: Statistisk sentralbyrå FOTO: NTB SCANPIX

Statistisk sett:

Vi lever ikke av oljen

Arbeid og kapital er mye viktigere. Utlandet gir oss ingenting.

Sigurd Bjørnestad

Oppdatert: 23.mar. 2015 13:53

Lagre

Statistisk sett er en fast spalte i Aftenpostens magasin Økonomi & Karriere.

"Hva skal vi leve av etter oljen? "

Spørsmålet er blitt stilt stadig oftere i takt med at oljeprisen og anslagene for oljeinvesteringene har sunket. Håpet er nok at ett eller flere genier skal peke på noen enkeltnæringer der Norge kan fortsette å tjene raske penger.

Det håpet kommer ikke til å bli oppfylt uten videre. Alternativt går det an å se på hvem og hva som skapte landets inntekter i fjor.

Statistisk sentralbyrå (SSB) har nettopp lagt frem 2014-regnskapet for norsk økonomi. Det viser at Norges disponible inntekt var 2648 milliarder kroner i fjor.

Denne inntekten kan i utgangspunktet ha fire kilder: arbeid, kapitalinnsats, naturressurser og utlandet.

- Nesten alle inntektene kommer fra produksjon i Norge. Dette skjer til tross for at stadig større inntekter krysser landegrensene gjennom handel og investeringer, sier forsker Ådne Cappelen i SSB.

Fordeling arbeid og kapital

Den som har vært med på å bake kaken skal ha sin del av den, avhengig av innsatsen. Arbeid og kapital er de desidert viktigste innsatsfaktorene for å skape inntektene.

Før arbeidere og kapitaleierne kan få sin del av kaken, tar staten inn en del av dette i form av skatter og avgifter på produksjonen. Dette er regnet netto ved at subsidier er plusset på.

Når dette er betalt med rundt 300 milliarder kroner, kan arbeidere og kapitaleiere få sin belønning for innsatsen:

- Arbeiderne får den største biten ved at de i fjor fikk 55 prosent av Norges disponible inntekt.
- Kapitaleierne måtte nøye seg med en drøy fjerdedel.

I en antatt rettferdig markedsøkonomi skjer fordelingen pr. definisjon som fortjent. **Sagt på en annen måte: Arbeidsinnsats for drøyt halvparten av Norges disponible inntekt, mens kapitalen sto for en fjerdedel av bidraget.**

- Fordelingen av inntekten mellom arbeid og kapital har vært meget stabil over tid. Andelene svinger litt opp og ned med gode og dårlige tider, men i det lange løp jevner dette seg ut, sier Cappelen.

Så kommer oljen

Norge skiller seg ut fra andre land ved å ha en stor oljesektor. Vi har fått en gratis naturressurs som gir oss gode inntekter i mange år. Den er likevel ikke gratis å hente opp av havet. Svært mye kapital og litt arbeidskraft er nødvendig.

Men selv om en tar hensyn til dette, er det store penger til overs etter at oljearbeiderne har fått lønn og riggeierne har fått normal betaling.

- Pengene til overs kan tilskrives oljen og gassen alene. Det er en ekstra inntekt utover det vi ville fått ved å bruke den samme arbeidskraften og kapitalen i vanlig virksomhet på land, sier Cappelen.

For 2014 har SSB anslått denne ekstrainntekten – petroleumsrenten – til noe under 10 prosent av disponibel inntekt for Norge. Det dreier seg om 206 milliarder kroner i fjor, noe som er 65 milliarder kroner mindre enn i 2013. Lavere oljepris er en viktig årsak.

Rentenist på Wall Street

Rike personer kan fint sitte i en stol og leve godt av renter. I prinsippet kan et land gjøre det samme. Norge med sitt oljefond spredt rundt i verden kunne vært en god kandidat til en slik behagelig tilværelse.

Tallene viser likevel at inntekter inn og ut av Norge gikk i null i fjor.

- Norge har store inntekter fra utlandet, men utlendinger har like stor inntekter fra Norge. I fjor betydde netto inntekt fra utlandet ingenting for Norges disponible inntekter, sier Cappelen.

Norges brutto inntekter fra utlandet var drøyt 300 milliarder kroner i fjor. Oljefondets renter og utbytte stor for halvparten. Norge brutto utgifter til utlandet var like store. Her er utbytte og renter på utlendingens investeringer i norsk oljevirksomhet en tung post.

Så går det an å dukke dypere ned i inntektsfordelingen. Staten tar seg av oljeinntektene. Både lønnstagere og kapitaleiere skal i egentlig hode fingrene unna i første omgang.

Staten tar også inn skatter og avgifter for store beløp fra både kapitaleiere og lønnstagere. Mye av dette blir så delt ut igjen i form av pensjoner og stønader.

Til slutt er kaken finfordelt langt unna den opprinnelige fordelingen på arbeid og kapital.

Få med deg det viktigste som skjer i norsk og internasjonal økonomi. Følg Aftenposten Økonomi på Facebook!

Vissvass for falske blomster

- Det?
- Ingenting.
  Ingen lek.
- Det? Ingenting.
- Ingen spill.
- Det? Ingenting. Ingen lek.
- Jeg vil ikke være noen helt
- Jeg vil ha en glorie
  Jeg har lyst til å bære en glorie!

- Så hvor skal du?
- Der alle hot-shots er!
- Da er det et spill, all right!

- Jeg ville, og hun gjorde det virkelig
- Riktig
- Jeg ville. Og hun gjorde det egentlig.
- Livet er et spill, gutt. Det er et spill, gutt.
  Livet er som å skrive en bok
  En barnebok
- Det er min type, sir
  Jeg vet det er
  Jeg vet det er
  Jeg vet det

- Et spill!
  Å Gud!
  Et spill som man spiller i henhold til regelen
- I henhold til regelen?
- Ja, der det ikke er noen hot-shots
- Så hva handler spillet om?
- Du måtte bli gjenfødt
- Måtte bli gjenfødt?
- Den eneste mulige løsning du så
  Du må innrømme det
  Jeg så det
  Du må innrømme det

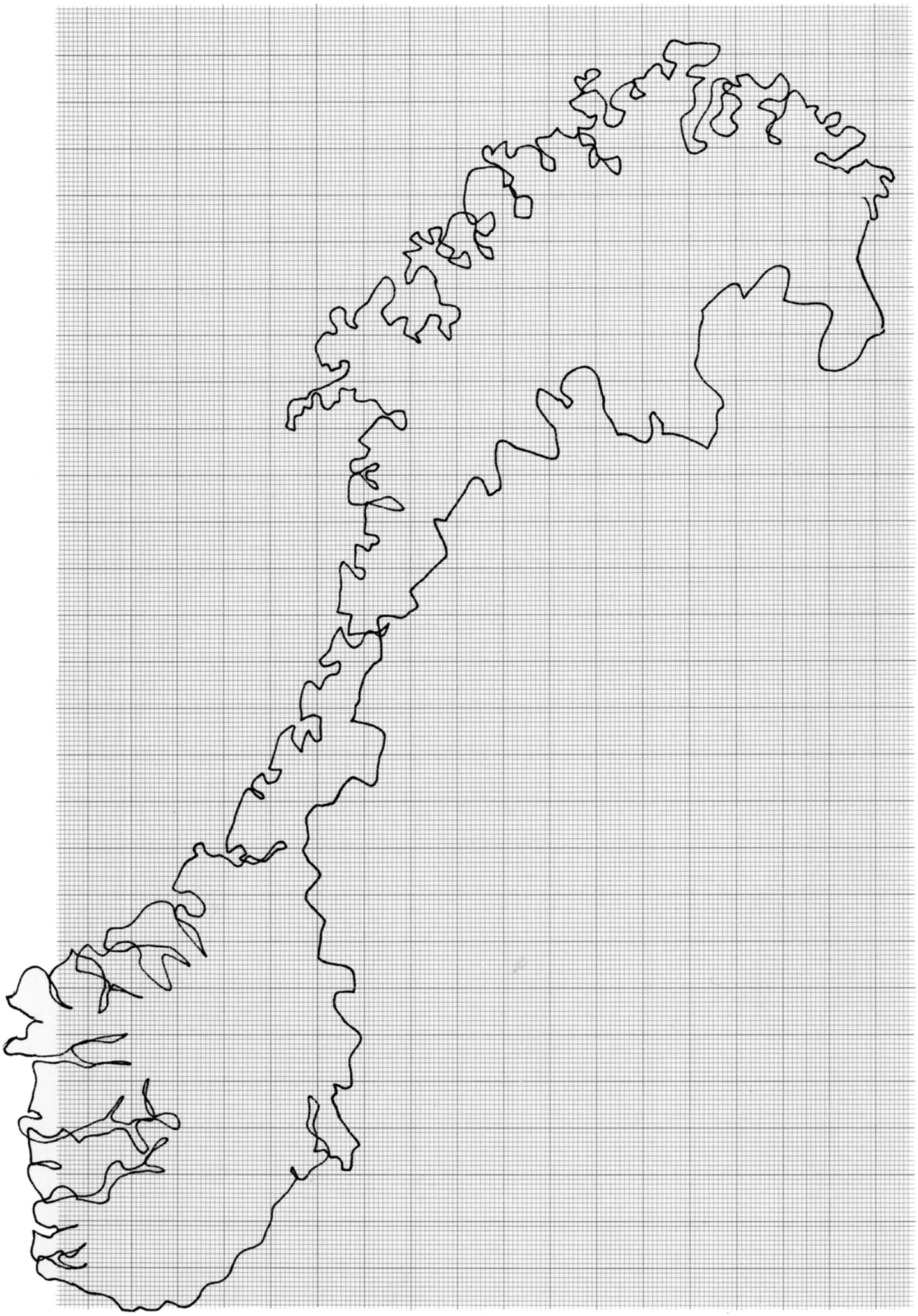
- Men hvis du går over på den andre siden?
- Jeg fortalte henne at jeg var på vei til New York for å fange henne i rug
- Fang henne i rug?
- Har du fått brevene mine?
  Jeg var av og trengte tid til å finne meg selv, og hun trodde meg.

Hun trodde meg!

- For deg
  Tar jeg ansvar
  Du.
  Jeg tar ansvar.

- Et spill!
  Hvis du går over på den andre siden, så der?
- Jeg ønsker å komme i kontakt med deg snart
  Nå gå
  Gå

- Jeg vet ikke helt?
- Jeg vet ikke helt
- Jeg ble dypt misledet
  Jeg betror meg ikke til ham i det hele tatt
- I det hele tatt?
- Ingenting
- Ikke engang blomster?
- Ikke engang falske blomster
  Falske blomster

So lite veit mann om verd forøvri
Mann leflar ei med tankar støri enn han kan bera

Mann skò fara, lif skò endast
Og so veis mann

So mann vandrar laust i mitten
Ventande for ting å endast

Self-yverberande lif

Kvar dag sit som ein framand
Ventande i myrke krokar, tolmodig

Ventande på utbrott
Ventande på teppefall

Tíð

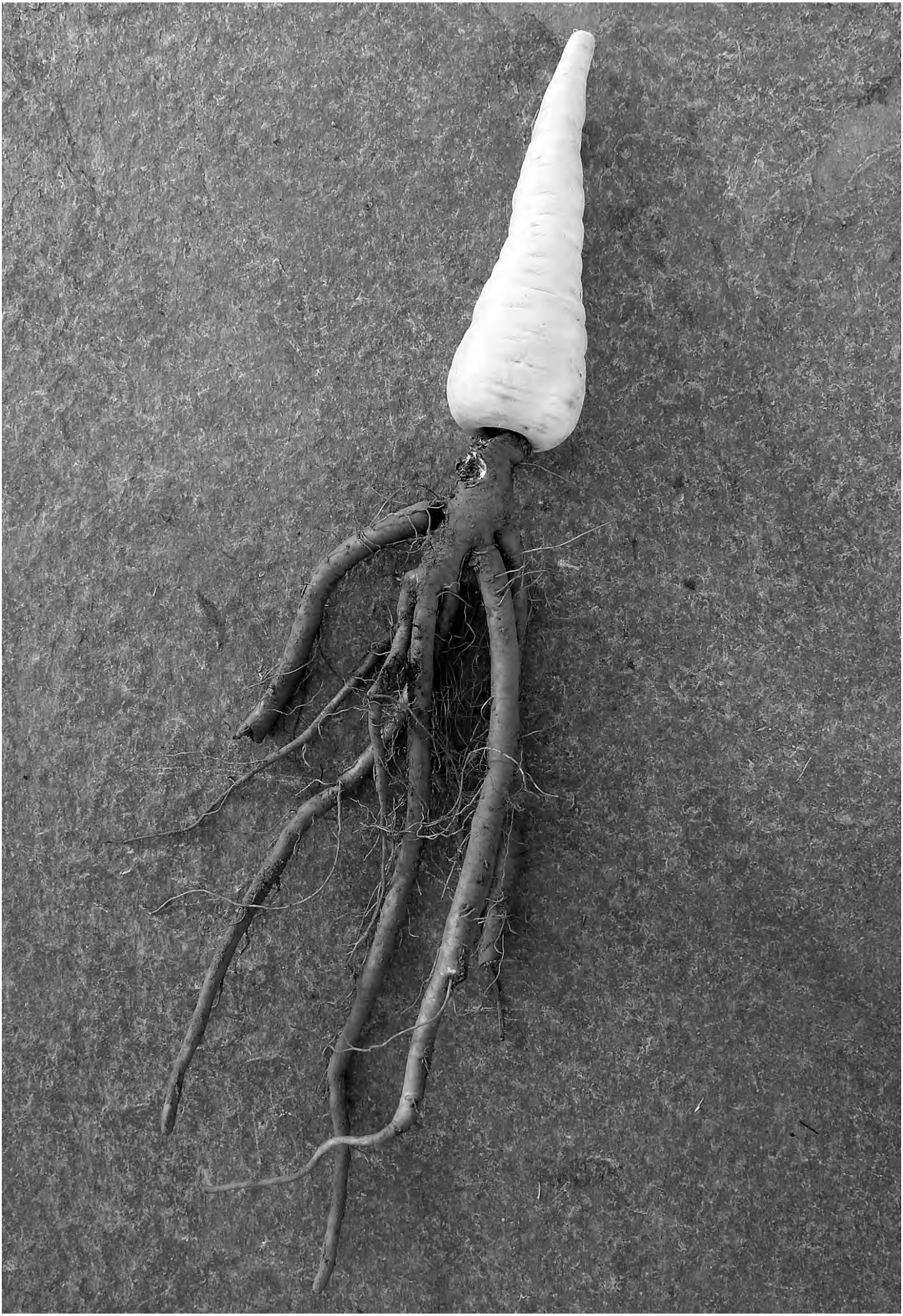
Det fyrste ljos so langt bakut
Det siste ljos so nær fyrut

So nære

Lif skó fara, verd skó endast
Og so veis mann

Kann det heyrast?

Berre eit lite graaleg skin gegnum disen
Berre eit lite skin

UTLANDET GIR OSS INGENTING!